

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Sanniki 2025

Zamawiający:
Miasto i Gmina Sanniki
ul. Warszawska 169
09-540 Sanniki

Wykonawca:
Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Autorzy:
Karolina Drzewiecka – Kierownik Projektu
Joanna Kaszubska – Konsultant
Mateusz Grzelak – Analityk

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji obejmująca analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru.....	7
1.1 Sielce.....	9
1.2 Obwód I.....	14
1.3 Obwód III.....	22
2. Powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy	28
3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	32
4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.....	32
5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	37
5.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	37
5.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	51
6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	52
7. Mechanizm włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	56
7.1. Proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji.....	56
7.2. Sposób włączenia interesariuszy w proces zarządzania programem rewitalizacji na obszarze rewitalizacji.....	62
8. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych.....	63
9. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, koszty zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu.....	67
10. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji.....	74
11. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	78
12. Specjalna Strefa Rewitalizacji	78
13. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	79
Załącznik graficzny – Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.....	80
Spis tabel i rysunków.....	81

Wstęp

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2024 poz. 278) „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Przed przystąpieniem do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027 przeprowadzona została diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki. W diagnozie przedstawiono szczegółową analizę problemów poprzez zestawienie wskaźników charakteryzujących poszczególne jednostki osadnicze ze średnią wartością wskaźnika dla miasta i gminy Sanniki.

Obszar miasta i gminy Sanniki podzielono na następujące jednostki osadnicze: sołectwa (na obszarze wiejskim) oraz obwody (na obszarze miejskim). Dla każdej jednostki osadniczej przeprowadzano analizę wskaźnikową w zakresie występowania problemów w 5 sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej, technicznej. Za obszar zdegradowany uznano sołectwa Barcik Nowy, Brzezia, Osmolin, Sielce oraz Obwód I i Obwód III w mieście Sanniki. Za obszar rewitalizacji uznano sołectwo Sielce oraz Obwód I i Obwód III w mieście Sanniki.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki stanowi odrębny raport.

Burmistrz Miasta i Gminy Sanniki poprzez obwieszczenie 18.08.2022 r. zawiadomił o konsultacjach społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki. Konsultacje trwały od 25.08.2022 r. do 25.09.2022 r. i prowadzone były w następujących formach:

- Zbierania uwag w postaci papierowej na udostępnionym formularzu. Uwagi na formularzu mogły być składane w Urzędzie Miasta i Gminy Sanniki, ul. Warszawska 169, 09-540 Sanniki, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu;
- Zbierania uwag w postaci elektronicznej na udostępnionym formularzu. Uwagi na formularzu mogły być przesyłane na adres sekretariat@sanniki.pl;
- Zbierania uwag ustnych w Urzędzie Miasta i Gminy Sanniki, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu;
- Telefonicznych dyżurów ekspertów w następujących dniach: 01.09.2022 w godz.: 10:00 – 12:00 oraz 08.09.2022 w godz.: 14:00 – 16:00 pod numerem telefonu 54 413 05 23 lub 54 413 05 30;

— Otwartego spotkania konsultacyjnego, które odbyło się 08.09.2022 r. o godz. 11:00 w sali posiedzeń w Urzędzie Miasta i Gminy Sanniki, ul. Warszawska 169, 09-540 Sanniki.

Konsultacjom społecznym podlegał projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki wraz z załącznikami, tj. mapami przedstawiającymi granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki. W trakcie konsultacji społecznych można było zapoznać się również z przygotowaną Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki. Materiały zostały udostępnione na stronie internetowej Miasta i Gminy Sanniki i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Sanniki. W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych ww. formach nie wpłynęły żadne wnioski z uwagami.

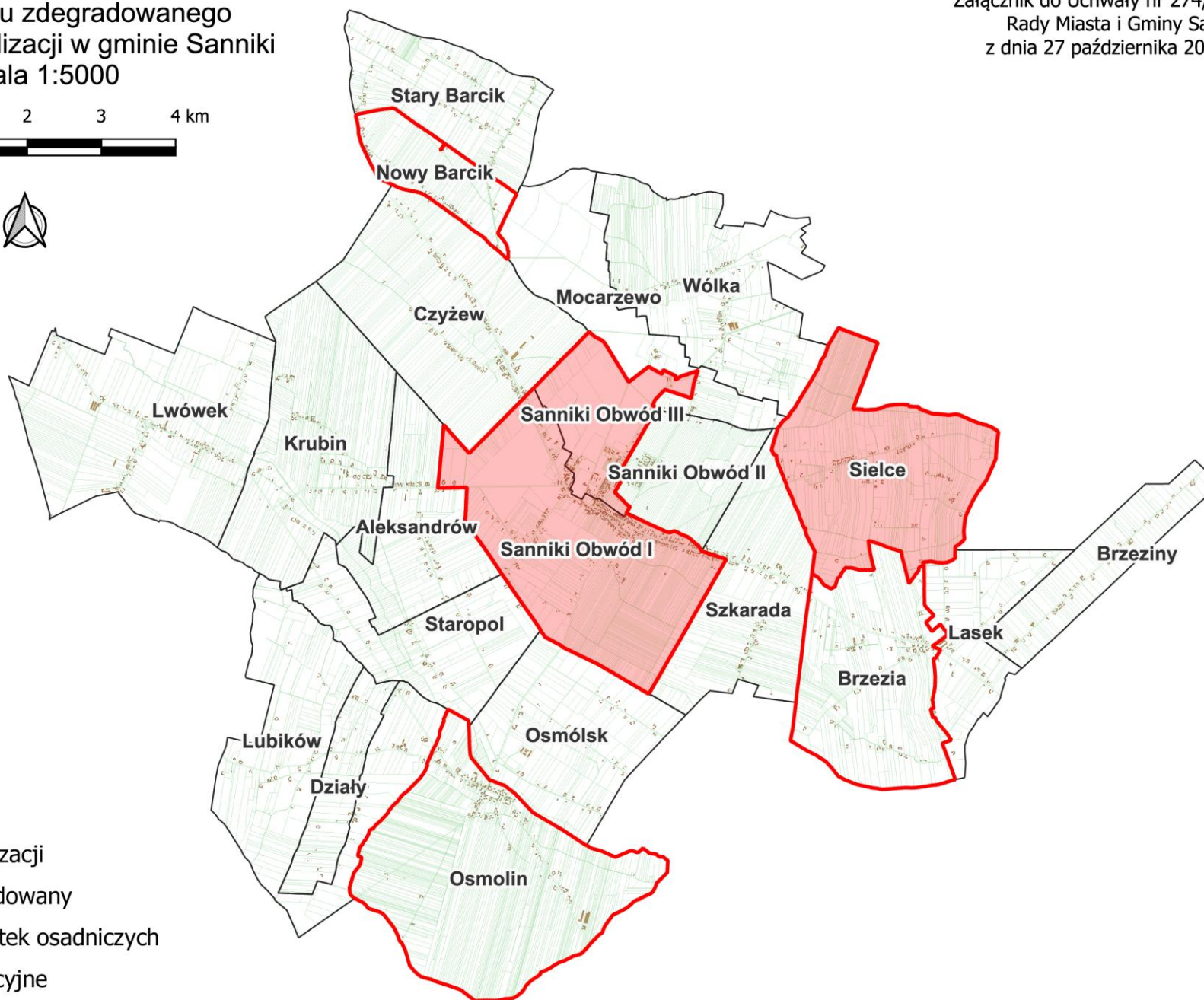
Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przedstawia mapa stanowiąca załącznik do uchwały nr 274/LVIII/2022 Rady Miasta i Gminy Sanniki z dnia 27 października 2022 roku.

Mapa obszaru zdegradowanego
i obszaru rewitalizacji w gminie Sanniki
Skala 1:5000

0 1 2 3 4 km

Załącznik do Uchwały nr 274/LVIII/2022
Rady Miasta i Gminy Sanniki
z dnia 27 października 2022 roku

Legenda

- Obszar rewitalizacji
- Obszar zdegradowany
- Granice jednostek osadniczych
- Działki ewidencyjne
- Budynki

1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji obejmująca analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru

Teren wyznaczony jako obszar rewitalizacji powinien obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego. W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji, pod uwagę wzięto:

- wartość wskaźnika syntetycznego,
- stopień pogorszenia się wartości wskaźnika w 2020 w porównaniu z 2018 na tle wszystkich jednostek osadniczych obszaru zdegradowanego (stopień pogłębiania się danego problemu).

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji, z jednostek osadniczych wchodzących w obszar zdegradowany wyznaczono cztery jednostki z najgorszą wartością wskaźnika syntetycznego, a następnie jednostki osadnicze dla których odnotowano co najmniej 4 wskaźniki sfery społecznej, których wartość uległa pogorszeniu w 2020 r. w porównaniu z 2018 r. w obszarze zdegradowanym (jednostki z największym stopniem pogorszenia się wartości wskaźników sfery społecznej w 2020 w porównaniu z 2018 na tle wszystkich jednostek osadniczych wchodzących w skład obszaru zdegradowanego).

Ponadto przeanalizowano lokalny potencjał jednostek osadniczych wyznaczonych jako obszar rewitalizacji.

Tabela 1. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Jednostki osadnicze	Etap I		Etap II	
	Wskaźnik syntetyczny	Wyznaczenie czterech najgorszych wartości wskaźnika syntetycznego	Liczba wskaźników sfery społecznej, których wartość uległa pogorszeniu w 2020 r. w porównaniu z 2018 r.	Czy spełnia kryteria obszaru rewitalizacji
Barcik Nowy	-0,0283	TAK	2	NIE
Brzezia	-0,0598	NIE		
Osmolin	-0,0619	NIE		
Sielce	-0,0496	TAK	4	TAK
OBWÓD I: ul. Krótka, ul. Lotników, ul. Łowicka, ul. Polna, ul. Topolowa, ul. Warszawska, ul. Wiejska, ul. Żychlińska	0,0188	TAK	5	TAK
OBWÓD III: ul. Chopina, ul. Fabryczna, ul. Parkowa, ul. Tkacka. ul. Młynarska, ul. Wólczyńska	0,3642	TAK	4	TAK

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

Powyższe założenia spełniły trzy jednostki osadnicze: sołectwo Sielce oraz Obwód I i Obwód III miasta Sanniki, które wyznaczono jako obszar rewitalizacji.

Powierzchnia wyznaczonego obszaru rewitalizacji stanowi 16,04% łącznej powierzchni miasta i gminy Sanniki, natomiast pod względem liczby ludności, obszar rewitalizacji zamieszkiwany jest przez 28,39% wszystkich mieszkańców miasta i gminy Sanniki. Zatem wyznaczony obszar rewitalizacji nie przekracza 20% powierzchni miasta i gminy Sanniki oraz nie jest zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców.

Tabela 2. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji w porównaniu z powierzchnią i liczbą ludności miasta i gminy Sanniki

Obszar rewitalizacji	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności (2020 r.)
Sielce	5,96	254
Obwód I	6,67	757
Obwód III	2,54	716
Razem obszar rewitalizacji	15,17	1 727
Powierzchnia miasta i gminy Sanniki	94,58	-
Liczba ludności miasta i gminy Sanniki	-	6 084
Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni miasta i gminy Sanniki ogółem	16,04%	-
Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności miasta i gminy Sanniki ogółem	-	28,39%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Sanniki

W dalszej części rozdziału dokonano pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji, która obejmuje analizę negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru.

Przez obszar gminy Sanniki we wskazanych obszarach rewitalizacji - obręby Sanniki i Sielce przebiega jednotorowa napowietrzna linia elektroenergetyczna 220 kV relacji Mory-Podolszyce. Dla istniejącej linii 220 kV obowiązuje pas technologiczny o szerokości 50 metrów tj. po 25 metrów w obie strony od osi linii, w którym obowiązują poniższe ograniczenia w zagospodarowaniu terenu wynikające z oddziaływania linii:

- a) W pasie technologicznym linii obowiązuje zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych nieprzeznaczonych na stały pobyt ludzi powinny uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych.

- b) Lokalizacja obiektów budowlanych zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w pobliżu linii elektroenergetycznej powinna uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych.
- c) Zakazuje się tworzenia hałd, nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej pod linią i w odległości 6,0 m dla linii od rzutu poziomego skrajnego przewodu fazowego (w świetle koron).
- d) Dopuszcza się wykonanie napraw oraz prac remontowych i konserwacyjnych na istniejącej linii.
- e) Teren w pasie technologicznym linii nie może być kwalifikowany, jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) Właściciela linii.
- f) Elektrownie (farmy) wiatrowe względem linii elektroenergetycznych najwyższych napięć NN 220 kV należy lokalizować tak, aby odległość każdej turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej NN, określana jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) od osi linii, nie była mniejsza niż trzykrotna średnica koła (3xd) zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej.

W zakresie planowanych przedsięwzięć pozainwestycyjnych dla linii 220 kV w latach 2023-2032 zakładana jest realizacja standardowych zabiegów eksploatacyjnych.¹

Ponadto dla każdego obszaru w zakresie sieci teletechnicznej:

- utrzymuje się istniejące urządzenia i sieci teletechniczne, z możliwością ich rozbudowy i przebudowy w zależności od potrzeb oraz realizacji nowych. Obowiązuje realizacja sieci telekomunikacyjnych za pomocą kanalizacji teletechnicznej i kabli doziemnych i innych dostępnych rozwiązań opisanych w normach operatora.
- możliwość budowy i rozbudowy stacji bazowych oraz masztów telefonii komórkowej i radiofonii.
- w przypadku wystąpienia kolizji z istniejącymi urządzeniami telekomunikacyjnymi należy wystąpić do operatora o wydanie warunków technicznych na ich zabezpieczenie lub przebudowę.²

1.1 Sielce

Obszar sołectwa Sielce zajmuje powierzchnię 5,957 (5,96) km² i zamieszkiwany jest przez 254 osoby. Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 4 osoby. Biorąc pod uwagę ekonomiczne grupy mieszkańców, zauważyć można spadek liczby ludności

¹ Polskie Sieci Elektroenergetyczne Spółka Akcyjna, Konstancin-Jeziorna

² Orange Polska S.A. Dział Zarządzania Zasobami Infrastruktury i Obsługi Klienta w Łodzi

w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

Negatywnym zjawiskiem w zakresie sytuacji demograficznej na terenie sołectwa Sielce jest mniejszy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem na tym obszarze w porównaniu ze średnią wartością dla całego obszaru gminy. We wszystkich analizowanych latach wartość wskaźnika była niższa niż średnia dla gminy.

Tabela 3. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w sołectwie Sielce w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	45	44	42
Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (kobiety 18-59 lat; mężczyźni 18-64 lata)	168	165	164
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej; mężczyźni 65 lat i więcej)	45	46	48
Razem	258	255	254
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	17,44%	17,25%	16,54%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	17,88%	17,77%	17,80%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Sanniki

W związku z malejącą liczbą ludności w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na terenie sołectwa Sielce występuje i w przyszłości może pogłębiać się problem starzejącego się społeczeństwa.

Sołectwo Sielce charakteryzuje się wysokim udziałem bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym. Wartości wskaźników: Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze oraz Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze dla sołectwa Sielce były niższe od wartości średnich tych wskaźników dla gminy w każdym z analizowanych lat. W 2020 r. udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 7,32%, a udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych wyniósł 75,00%. Pozytywną zmianą jest jednak spadek wartości pierwszego wskaźnika od 2018 r., kiedy udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w sołectwie Sielce wyniósł 8,93%. Obserwuje się, że bezrobocie stanowi jednak problem długookresowy, bowiem w 2020 r. 9 na 12 osób bezrobotnych na terenie sołectwa to osoby pozostające bez pracy 12 miesięcy i dłużej. Wartość drugiego wskaźnika odnoszącego się do bezrobocia w długim okresie wzrosła na przestrzeni analizowanych lat.

Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych, w tym osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej na terenie sołectwa Sielce w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba osób bezrobotnych ogółem	15	16	12
Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	11	11	9
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	8,93%	9,70%	7,32%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	7,35%	5,54%	6,57%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	73,33%	68,75%	75,00%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	67,15%	63,90%	60,25%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Gostyninie

Na podstawie danych z zakresu pomocy społecznej, można zauważyć, że negatywnym zjawiskiem na tym obszarze jest niepełnosprawność. Pomimo spadku ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w latach 2018-2020 na terenie sołectwa Sielce, udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze we wszystkich analizowanych latach przewyższał średnią dla gminy. W 2020 r. 4 na 9 osób objętych pomocą społeczną korzystało ze wsparcia w związku z niepełnosprawnością.

Tabela 5. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej na terenie sołectwa Sielce w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba osób objętych pomocą społeczną ogółem	12	12	9
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności	5	5	4
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze	1,94%	1,96%	1,57%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	0,72%	0,64%	0,54%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Sannikach

Biorąc pod uwagę bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin, na terenie sołectwa Sielce w latach 2018-2020 nie odnotowano Niebieskich Kart. W zakresie bezpieczeństwa publicznego, pomimo wzrostu wartości wskaźnika przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców w latach 2018-2020 na terenie sołectwa Sielce, wartość wskaźnika w każdym roku była niższa od średniej wartości tego wskaźnika dla całej gminy.

Tabela 6. Bezpieczeństwo na terenie sołectwa Sielce w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba Niebieskich Kart	0	0	0
Liczba przestępstw	1	1	3
Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców	3,88	3,92	11,81
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	12,08	8,80	12,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPP w Gostyninie

W ramach diagnozy problemów i potencjałów, na podstawie frekwencji w wyborach parlamentarnych w 2023 r. i wyborach samorządowych w 2018 r. na terenie miasta i gminy Sanniki, przeanalizowano poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym. Zgodnie z granicami obwodów głosowania na terenie miasta i gminy Sanniki, sołectwo Sielce należy do obwodu zgodnego z granicami administracyjnymi sołectw: Brzeziny, Sielce. Zgodnie z poniższymi danymi frekwencja w wyborach na terenie obwodu, do którego należy sołectwo Sielce, była niższa niż średnia dla gminy.

Tabela 7. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r. i wyborach samorządowych w 2018 r. na terenie sołectwa Sielce

Granice obwodu głosowania na terenie miasta i gminy Sanniki	Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r.		Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.				
	Sejm	Senat	Sejmik województwa	Rada Powiatu	Rada Miasta	Burmistrz I tura	Burmistrz II tura
Granice administracyjne sołectw: Brzeziny, Sielce.	61,61%	61,61%	59,94%	59,94%	59,65%	59,65%	45,77%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	70,65%	70,63%	60,40%	60,31%	60,27%	60,27%	55,16%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, <https://pkw.gov.pl/>

Udział mieszkańców w wyborach jest jednym z czynników określających poziom uczestnictwa w życiu publicznym, dlatego na podstawie frekwencji w wyborach samorządowych w 2018 r. oraz w wyborach parlamentarnych w 2023 r. można wskazać, że poziom zaangażowania mieszkańców sołectwa Sielce w życie publiczne nie jest wystarczający.

Podsumowując diagnozę sfery społecznej na terenie sołectwa Sielce, wskaźnikami, których wartości są gorsze od średniej dla miasta i gminy Sanniki, są:

- udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
- udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze,
- udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze.

Ponadto w okręgu, w którym znajduje się sołectwo Sielce, odnotowano niższą frekwencję w wyborach parlamentarnych w 2023 r. oraz w wyborach samorządowych w 2018 r. w porównaniu z frekwencją dla miasta i gminy Sanniki. Wśród pozytywnych zjawisk należy wskazać wyższy poziom bezpieczeństwa mierzony liczbą Niebieskich Kart (0 dla wszystkich analizowanych lat) oraz liczbą przestępstw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców (wskaźnik zdecydowanie niższy niż średnia gminna).

W ramach analizy sfery gospodarczej, w celu zbadania poziomu przedsiębiorczości mieszkańców pod uwagę wzięto udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (we wskaźniku uwzględniono mieszkańców w wieku produkcyjnym, ze względu na to, że ta grupa ekonomiczna najczęściej zakłada własną działalność gospodarczą). W 2020 r. w sołectwie Sielce odnotowano 8 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, zatem wartość wskaźnika na tym terenie wyniosła 4,88% i była niższa od średniej dla miasta i gminy Sanniki, która wyniosła 8,64.

Tabela 8. Stopień przedsiębiorczości na terenie sołectwa Sielce w 2020 r.

Wyszczególnienie	2020
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	8
Udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	4,88
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	8,64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Sanniki

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej problemem na terenie sołectwa Sielce jest brak kanalizacji sanitarnej. Zgodnie z danymi za 2020 r. żaden z budynków nie był podłączony do zbiorczego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Pozytywnym aspektem jest natomiast 100% zwodociągowanie obszaru sołectwa.

Wśród pozytywnych aspektów zdiagnozowanych na terenie sołectwa Sielce należy wskazać występowanie terenów publicznych (terenów zieleni urządzonej) oraz infrastruktury społecznej, z której mogą korzystać mieszkańcy. Mowa o placu zabaw, który znajduje się przy świetlicy wiejskiej – remizie OSP. Poprzez dostęp do świetlicy sołectwo posiada infrastrukturę, w której mogą być świadczone usługi publiczne i kulturalne. Zarówno budynek świetlicy, jak i znajdujący się przy niej plac zabaw wymaga przeprowadzenia prac remontowych i utworzenia infrastruktury dostosowanej do potrzeb różnych grup mieszkańców. Budynek nie posiada rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami, wymaga również przeprowadzenia prac termomodernizacyjnych, aby zwiększyć komfort cieplny osób korzystających ze świetlicy oraz zmniejszyć zużycie energii końcowej.

W granicach sołectwa Sielce przebiega linia 220 kV Podolszyce-Mory.

Mimo zidentyfikowanych problemów społecznych (niski udział młodych, wysokie bezrobocie, niski poziom aktywności, brak kanalizacji), sołectwo Sielce dysponuje potencjałami, które umożliwią skuteczne wdrożenie działań rewitalizacyjnych. Do kluczowych potencjałów należą: istnienie i możliwość modernizacji infrastruktury społecznej, dostępność terenów zielonych, pełne zwodociągowanie i wysoki poziom bezpieczeństwa. Świetlica wiejska (remiza OSP) daje możliwość realizacji różnorodnych działań o charakterze społecznym, edukacyjnym i kulturalnym. Plac zabaw przy świetlicy to atut dla integracji rodzin i dzieci oraz zachęta do działań animacyjnych. Pomimo potrzeby remontu i termomodernizacji, dostępna infrastruktura stanowi punkt wyjścia do świadczenia usług publicznych i aktywizacji lokalnej społeczności, bowiem umożliwi prowadzenie spotkań mieszkańców, realizację działań animacyjnych oraz integracyjnych dla różnych grup wiekowych i społecznych. Rewitalizacja w sołectwie Sielce powinna koncentrować się zatem na aktywizacji społecznej i wsparciu infrastrukturalnym. Wzrost aktywności mieszkańców sołectwa może wywrzeć w przyszłości pozytywny wpływ na poziom przedsiębiorczości na tym terenie.

1.2 Obwód I

Do Obwodu I zaliczają się następujące ulice:

- ul. Krótka,
- ul. Lotników,
- ul. Łowicka,
- ul. Polna,
- ul. Topolowa,
- ul. Warszawska,
- ul. Wiejska,
- ul. Żychlińska.

Obwód I w mieście Sanniki zajmuje powierzchnię 6,665 (6,67) km² i zamieszkiwany jest przez 757 osób. Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 38 osób, na co wpłynął spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (o 6 osób) i w wieku produkcyjnym (o 28 osób). Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 4 osoby.

Tabela 9. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Obwodzie I w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	118	117	112
Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (kobiety 18-59 lat; mężczyźni 18-64 lata)	470	447	442
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej; mężczyźni 65 lat i więcej)	207	206	203
Razem	795	770	757
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	14,84%	15,19%	14,80%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	17,88%	17,77%	17,80%
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	26,04%	26,75%	26,82%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	21,31%	21,92%	22,34%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Sanniki

We wszystkich analizowanych latach wartości wskaźników Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze oraz Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze odnotowały wartości gorsze niż średnia dla gminy.

Przy zachowaniu malejącej tendencji w zakresie liczebności mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i w wieku produkcyjnym Obwód I będzie zmagał się z problemem starzejącego się społeczeństwa oraz wyludniania.

W obwodzie I nie zdiagnozowano problemu bezrobocia, gdyż udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na tym obszarze w 2020 r. wyniósł 3,85%, co daje wartość niższą niż średnia dla miasta i gminy Sanniki (6,57%).

Tabela 10. Liczba osób bezrobotnych, w tym osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej w Obwodzie I w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba osób bezrobotnych ogółem	19	15	17
Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	10	6	8
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	4,04%	3,36%	3,85%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	7,35%	5,54%	6,57%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Gostyninie

Biorąc pod uwagę dane z zakresu pomocy społecznej, najczęstszym powodem udzielania pomocy społecznej mieszkańcom Obwodu I była długotrwała lub ciężka choroba. Ponad 30% wszystkich beneficjentów pomocy społecznej w Obwodzie I w 2020 r. to osoby korzystające ze wsparcia ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę.

Tabela 11. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej w Obwodzie I w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba osób objętych pomocą społeczną ogółem	20	17	18
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	7	4	6
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ludności ogółem na danym obszarze	0,88%	0,52%	0,79%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	0,63%	0,52%	0,41%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Sannikach

Biorąc pod uwagę bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin, na terenie Obwodu I w latach 2019-2020 odnotowano po 2 Niebieskie Karty. Obwód I charakteryzuje się zatem wyższym niż średnia dla miasta i gminy Sanniki udziałem liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem. Udział ten w Obwodzie I wyniósł w 2020 r. 0,26% i był wyższy od średniej dla miasta i gminy Sanniki, która wynosi 0,13%.

Tabela 12. Liczba Niebieskich kart w Obwodzie I w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba Niebieskich Kart	0	2	2
Udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na danym obszarze	0,00%	0,26%	0,26%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	0,10%	0,15%	0,13%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPP w Gostyninie

W zakresie bezpieczeństwa publicznego w Obwodzie I odnotowywana była wysoka liczba przestępstw w ostatnich latach w porównaniu do łącznej liczby przestępstw na terenie miasta i gminy Sanniki. Wskaźnik przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców we wszystkich analizowanych latach przewyższał średnią wartość wskaźnika dla miasta i gminy.

Tabela 13. Przestępstwa popełnione w Obwodzie I w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba przestępstw	14	8	14
Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców	17,61	10,39	18,49
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	12,08	8,80	12,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPP w Gostyninie

Podsumowując diagnozę sfery społecznej na terenie Obwodu I, wskaźnikami, których wartości są gorsze od średniej dla miasta i gminy Sanniki, są:

- udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
- udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
- udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ludności ogółem na danym obszarze,
- udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na danym obszarze,
- wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców.

W ramach diagnozy problemów i potencjałów, na podstawie frekwencji w wyborach parlamentarnych w 2023 r. i wyborach samorządowych w 2018 r. na terenie miasta i gminy Sanniki, przeanalizowano poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym. Ulice zaliczone do Obwodu I mieszczą się w granicach obwodu 4 i częściowo (w przypadku ulicy Warszawskiej) w granicach obwodu 5, przy czym należy wskazać, że obwody głosowania uwzględniają również inne tereny, niż tylko ulice zaliczone do Obwodu I. Zgodnie z danymi frekwencja w wyborach na terenie tych obwodów głosowania była wyższa niż średnia dla gminy, co świadczy o wyższym stopniu zaangażowania mieszkańców w życie publiczne.

Tabela 14. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r. i wyborach samorządowych w 2018 r. w Obwodzie I

Nr obwodu	Granice obwodu głosowania na terenie miasta i gminy Sanniki	Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r.		Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.				
		Sejm	Senat	Sejmik województwa	Rada Powiatu	Rada miasta	Burmistrz I tura	Burmistrz II tura
4	Granice administracyjne sołectw: Osmólsk, Szkarada. Miasto Sanniki: wszystkie numery domów położonych przy: ul. Krótka, ul. Lotników, ul. Łowicka, ul. Polna, ul. Topolowa, ul. Warszawska-numery nieparzyste od 121 do 191, ul. Wiejska, ul. Żychlińska	76,12%	75,97%	65,81%	65,81%	65,81%	65,81%	63,90%
5	Miasto Sanniki: wszystkie numery domów położonych przy: ul. Bankowa, ul. Bohaterów Ludowych, ul. Firmowa, ul. Jaśminowa, ul. Poprzeczna, ul. Północna, ul. Skrajna, ul. Witosza, ul. Wschodnia, ul. Zachodnia, ul. Żabia, ul. Żytnia, ul. Warszawska-wszystkie numery parzyste oraz numery nieparzyste od 1 do 119	76,31%	76,31%	64,28%	64,28%	64,42%	64,28%	60,66%
Razem miasto i gmina Sanniki		70,65%	70,63%	60,40%	60,31%	60,27%	60,27%	55,16%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, <https://pkw.gov.pl/>

W ramach analizy sfery gospodarczej, w celu zbadania poziomu przedsiębiorczości mieszkańców pod uwagę wzięto udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (we wskaźniku uwzględniono mieszkańców w wieku produkcyjnym, ze względu na to, że ta grupa ekonomiczna najczęściej zakłada własną działalność gospodarczą). W 2020 r. w Obwodzie I odnotowano 81 osób

fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, zatem wartość wskaźnika na tym terenie wyniosła 18,33% i była wyższa od średniej dla miasta i gminy Sanniki, która wyniosła 8,64. Zatem w tym zakresie nie zdiagnozowano problemu.

Tabela 15. Stopień przedsiębiorczości w Obwodzie I w 2020 r.

Wyszczególnienie	2020
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	81
Udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	18,33
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	8,64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Sanniki

W ramach sfery przestrzenno-funkcjonalnej w Obwodzie I zdiagnozowano niewystarczający poziom zwodociągowania (stan na 2020 r.). Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych w Obwodzie I wynosi 92,37% i jest to wartość niższa od średniej wartości wskaźnika dla miasta i gminy Sanniki wynoszącej 97,05%. W kontekście zapewnienia dostępu do wody mieszkańcom Obwodu I należy wskazać Stację Uzdatniania Wody zlokalizowaną w ul. Lotników, która wymaga przebudowy i rozbudowy. Dla właściwego funkcjonowania Stacji niezbędna jest budowa studni.

Biorąc pod uwagę poziom skanalizowania obszaru mieszczącego się w granicach Obwodu I, można zauważyć zdecydowanie niższy udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej względem ogółu budynków mieszkalnych niż w pozostałej części miasta Sanniki, przy czym wartość wskaźnika jest wyższa od średniej dla miasta i gminy. Wskaźnik dla Obwodu I wynosi 27,12%, średnia dla miasta 52,31%, a średnia dla obszaru miasta i gminy łącznie 15,49%.

Tabela 16. Stopień zwodociągowania i skanalizowania budynków mieszkalnych w Obwodzie I w 2020 r.

Wyszczególnienie	2020
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych	92,37%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	97,05%
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej względem ogółu budynków mieszkalnych	27,12%
Średni wskaźnik dla obszaru miasta	52,31%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	15,49%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Sanniki

Na terenie całego miasta, w tym Obwodu I w 2022 r. odnotowano przekroczenia średniego rocznego stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10.

Problemem w Obwodzie I jest również ograniczony dostęp dla osób z niepełnosprawnościami do budynków publicznych. Na 30 budynków publicznych tylko 3 (tj. 10%) posiada rozwiązania zapewniające dostęp osobom z niepełnosprawnościami. Udział budynków publicznych wymagających dostosowania do osób z niepełnosprawnościami względem ogółu budynków publicznych w Obwodzie I wynosi 90,00% i jest wyższy od średniej dla miasta i gminy Sanniki (77,65%).

Na terenie Obwodu I funkcjonuje transport publiczny, występują miejsca z dostępem do usług publicznych, gdzie mieszkańcy mogą korzystać z oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej. Znajduje się tu m.in. Urząd Miasta i Gminy Sanniki, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Lekarz Rodziny”, Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Sannikach.

Istotnym problemem w zakresie wyposażenia Szkoły Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Sannikach jest brak boiska, hali sportowej oraz parkingu przy obiekcie. Znajdujący się przy szkole plac charakteryzuje się złym stanem technicznym, co stwarza zagrożenie dla dzieci i młodzieży korzystających z placu podczas zajęć sportowych. Poniżej przedstawiono dokumentację fotograficzną przedstawiającą obecny stan placu przy Szkole Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Sannikach.

Rysunek 1. Plac przy Szkole Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Sannikach (stan marzec 2023 r.)

Źródło: Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Sannikach

Ponadto na szczególną uwagę w kontekście występujących potencjałów Obwodu I zasługuje największy zabytek Miasta i Gminy Sanniki, tj. Zespół pałacowo-parkowy, w którym mieści się siedziba Europejskiego Centrum Artystyczne im. Fryderyka Chopina w Sannikach.

Rysunek 2. Zespół pałacowo-parkowy im. Fryderyka Chopina w Sannikach

Źródło: <https://www.ecasanniki.pl/pl/>

Europejskie Centrum Artystyczne im. Fryderyka Chopina w Sannikach zapewnia ofertę kulturalną, edukacyjną i turystyczną. W ramach oferowanych wystaw prezentowane jest najczęściej malarstwo, ale także organizowane są wystawy rzeźbiarzy, fotografów i grafików. Odbývają się tu również liczne koncerty. W pałacu znajduje się Biblioteka Muzyczno-Etnograficzna im. Mateusza Glińskiego, która posiada w swoich zbiorach bogatą kolekcję pozycji muzykologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem prac poświęconych Fryderykowi Chopinowi. Ponadto przy pałacowej Bibliotece Muzyczno-Etnograficznej działa Dyskusyjny Klub Książki. Poza wskazaną ofertą kulturalną Europejskie Centrum Artystyczne im. Fryderyka Chopina w Sannikach prowadzi warsztaty edukacyjne dla dzieci i dorosłych. W ofercie znajduje się także zwiedzenia pałacu, mieszkańcy, jak i przyjezdni goście mogą również korzystać z parku, w tym altany grillowej i kompleksu boisk.

Zespół pałacowo-parkowy stanowi istotną bazę dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W granicach Obwodu I przebiegają drogi wojewódzkie nr 577, 583 i 584. Ponadto zlokalizowana jest tu linia 220 kV Podolszyce-Mory oraz rurociąg paliwowy dn 400 Płock-Koluszki.

Obwód I, mimo zidentyfikowanych problemów demograficznych i infrastrukturalnych, posiada znaczący potencjał kulturowy, edukacyjny, komunikacyjny i instytucjonalny. Obecność instytucji kultury, szkoły i usług publicznych stwarza warunki do angażowania mieszkańców w proces rewitalizacji, m.in. poprzez udział w warsztatach, zajęciach dla osób starszych, dzieci, osób wykluczonych. Działalność na tym obszarze instytucji daje możliwość zawierania partnerstw lub włączenia przedsiębiorców lub organizacji pozarządowych w celu prowadzenia przyszłych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

1.3 Obwód III

Do Obwodu III zaliczają się następujące ulice:

- ul. Chopina,
- ul. Fabryczna,
- ul. Parkowa,
- ul. Tkacka,
- ul. Młynarska,
- ul. Wólczyńska.

Obwód III w mieście Sanniki zajmuje powierzchnię 2,541 (2,54) km² i zamieszkiwany jest przez 716 osób. Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 36 osób, w tym liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zmałała o 11 osób, a w wieku produkcyjnym o 30 osób. O 5 osób zwiększyła się natomiast liczba ludności w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 17. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Obwodzie III w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	103	88	92
Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (kobiety 18-59 lat; mężczyźni 18-64 lata)	455	450	425
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej; mężczyźni 65 lat i więcej)	194	199	199
Razem	752	737	716
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	13,70%	11,94%	12,85%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	17,88%	17,77%	17,80%
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	25,80%	27,00%	27,79%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	21,31%	21,92%	22,34%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Sanniki

We wszystkich analizowanych latach wartości wskaźników Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze oraz Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze odnotowały wartości gorsze niż średnia dla gminy.

W związku z malejącą liczbą ludności w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w Obwodzie III występuje i w przyszłości może pogłębiać się problem starzejącego się społeczeństwa. Ponadto w ostatnich latach zauważalny jest spadek liczby ludności ogółem, co wskazuje na problem wyludniania.

Obwód III charakteryzuje się bardzo wysokim udziałem osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na tym obszarze. W 2020 r. udział ten wyniósł 11,53%, co stanowi prawie dwukrotnie wyższy poziom niż średnia dla miasta i gminy Sanniki (6,57%). Problem bezrobocia w Obwodzie III wiąże się także z długotrwałym bezrobociem, gdyż niemal 70% wszystkich bezrobotnych na tym terenie to osoby pozostające bez pracy 12 miesięcy i dłużej.

Tabela 18. Liczba osób bezrobotnych, w tym osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej w Obwodzie III w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba osób bezrobotnych ogółem	49	38	49
Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	39	26	33
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	10,77%	8,44%	11,53%

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	7,35%	5,54%	6,57%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	79,59%	68,42%	67,35%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	67,15%	63,90%	60,25%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Gostyninie

Najczęstszymi powodami wsparcia mieszkańców Obwodu III w zakresie pomocy społecznej są niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem w Obwodzie III oraz udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ludności ogółem w Obwodzie III jest wyższy niż średnie udziały liczone dla miasta i gminy Sanniki. W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe dane w tym zakresie.

Tabela 19. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej w Obwodzie III w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba osób objętych pomocą społeczną ogółem	33	32	21
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności	11	11	7
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze	1,46%	1,49%	0,98%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	0,72%	0,64%	0,54%
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	9	8	6
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ludności ogółem na danym obszarze	1,20%	1,09%	0,84%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	0,63%	0,52%	0,41%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Sannikach

W Obwodzie III problemem jest także niższy poziom bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin w porównaniu do sytuacji na terenie całej gminy, który określono na podstawie udziału liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem. Porównując wartość wskaźnika dla Obwodu III z wartością wskaźnika dla miasta i gminy Sanniki, udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem w Obwodzie III wyniósł w 2020 r. 0,28% i był wyższy od średniej dla miasta i gminy Sanniki, która wynosi 0,13%.

Tabela 20. Liczba Niebieskich kart w Obwodzie III w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba Niebieskich Kart	1	1	2
Udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na danym obszarze	0,13%	0,14%	0,28%
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	0,10%	0,15%	0,13%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPP w Gostyninie

Obwód III charakteryzuje się wysoką liczbą przestępstw w ostatnich latach w porównaniu do łącznej liczby przestępstw na terenie miasta i gminy Sanniki. Wskaźnik przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców we wszystkich analizowanych latach przewyższał średnią wartość wskaźnika dla miasta i gminy.

Tabela 21. Przestępstwa popełnione w Obwodzie III w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba przestępstw	13	9	12
Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców	17,29	12,21	16,76
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	12,08	8,80	12,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPP w Gostyninie

Podsumowując diagnozę sfery społecznej na terenie Obwodu III, wskaźnikami, których wartości są gorsze od średniej dla miasta i gminy Sanniki, są:

- udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
- udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
- udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze,
- udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze,
- udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ludności ogółem na danym obszarze,
- udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na danym obszarze,
- wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców.

W ramach diagnozy problemów i potencjałów, na podstawie frekwencji w wyborach parlamentarnych w 2023 r. i wyborach samorządowych w 2018 r. na terenie miasta i gminy Sanniki, przeanalizowano poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym. Zgodnie z granicami obwodów głosowania na terenie miasta i gminy Sanniki, Obwód III stanowiący obszar rewitalizacji zalicza się do obwodu 6 głosowania (ulice wchodzące w skład obwodu głosowania 6 są tożsame z ulicami wchodzącymi w skład Obwodu III w ramach obszaru

rewitalizacji). Zgodnie z poniższymi danymi frekwencja w wyborach na terenie Obwodu III, była przeważnie niższa niż średnia dla gminy. Wyższy wynik odnotowano wyłącznie w II turze wyborów Burmistrza w 2018 r.

Udział mieszkańców w wyborach jest jednym z czynników określających poziom uczestnictwa w życiu publicznym, dlatego na podstawie frekwencji z 2023 r. można wskazać, że poziom zaangażowania mieszkańców Obwodu III w życie publiczne nie jest wystarczający.

Tabela 22. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r. i wyborach samorządowych w 2018 r. w Obwodzie III

Nr obwodu	Granice obwodu głosowania na terenie miasta i gminy Sanniki	Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r.		Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.				
		Sejm	Senat	Sejmik województwa	Rada Powiatu	Rada miasta	Burmistrz I tura	Burmistrz II tura
6	Miasto Sanniki: ul. Chopina, ul. Fabryczna, ul. Parkowa, ul. Tkacka, ul. Młynarska, ul. Wólczyńska	67,47%	67,47%	56,09%	56,09%	55,76%	56,09%	56,43%
Razem miasto i gmina Sanniki		70,65%	70,63%	60,40%	60,31%	60,27%	60,27%	55,16%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, <https://pkw.gov.pl/>

W Obwodzie III zdiagnozowano niższy stopień przedsiębiorczości w porównaniu do średniej dla całej gminy. W celu zbadania poziomu przedsiębiorczości mieszkańców pod uwagę wzięto udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. W 2020 r. w Obwodzie I odnotowano 35 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, zatem wartość wskaźnika na tym terenie wyniosła 8,24% i była niższa od średniej dla miasta i gminy Sanniki.

Tabela 23. Stopień przedsiębiorczości w Obwodzie III w 2020 r.

Wyszczególnienie	2020
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	35
Udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	8,24
Średni wskaźnik dla miasta i gminy Sanniki	8,64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Sanniki

W Obwodzie III nie zdiagnozowano problemów w przestrzenno-funkcjonalnej. Według danych za 2020 r. budynki mieszkalne w Obwodzie III są w 100% podłączone do sieci wodociągowej, a stopień podłączenia do sieci kanalizacyjnej wynosi 66,27%.

Na terenie całego miasta, w tym Obwodu III w 2022 r. odnotowano przekroczenia średniego rocznego stężenia B(a)P w pyle zawieszonym PM10.

Na terenie Obwodu III funkcjonuje transport publiczny, występują miejsca i obiekty, w których świadczone są usługi publiczne. W granicach Obwodu III (przy ul. Wólczyńskiej) znajduje się

m.in. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Sannikach, stanowiący istotną rolę w aktywizacji życia kulturalnego, a także Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Sannikach, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sannikach oraz Przedszkole Samorządowe w Sannikach.

W sferze technicznej zdiagnozowano natomiast problem ograniczonego dostępu dla osób z niepełnosprawnościami do budynków publicznych. 3 spośród 18 budynków posiada rozwiązania zapewniające dostęp osobom z niepełnosprawnościami. Udział budynków publicznych wymagających dostosowania do osób z niepełnosprawnościami względem ogółu budynków publicznych w Obwodzie III wynosi 83,33% i jest wyższy od średniej dla miasta i gminy Sanniki (77,65%).

W granicach Obwodu III zlokalizowana jest linia 220 kV Podolszyce-Mory.

Pomimo wyzwań społeczno-demograficznych, Obwód III posiada elementy umożliwiające przeprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Do najistotniejszych potencjałów na tym terenie należy dostęp do usług publicznych świadczonych przez placówki oświatowe i kulturalne, tj. instytucje mogące odegrać kluczową rolę w animacji społecznej i integracji lokalnej społeczności. Ponadto działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stwarza możliwość prowadzenia zintegrowanych działań społecznych w obszarze rewitalizacji. Obecność na tym terenie osób w wieku poprodukcyjnym, choć z jednej strony stanowi istotny problem demograficzny, to także szansa na rozwój inicjatyw międzypokoleniowych oraz aktywizację seniorów. Także istniejący problem długotrwałego bezrobocia może być okazją do wdrożenia programów aktywizacji zawodowej. Istnieją także podstawy przedsiębiorczości lokalnej, co w połączeniu z przedsięwzięciami z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej, mogą wpłynąć na ożywienie gospodarcze tego obszaru.

Podsumowując zdiagnozowane problemy w obszarze rewitalizacji, problem starzenia się społeczeństwa dotyczy wszystkich jednostek osadniczych uznanych za obszar rewitalizacji. W sołectwie Sielce ponadto zdiagnozowano problem bezrobocia, w tym długotrwałego bezrobocia, niepełnosprawności. W sferze gospodarczej zdiagnozowano problem niskiego poziomu przedsiębiorczości, a w sferze przestrzenno-funkcjonalnej brak kanalizacji sanitarnej. W Obwodzie I w mieście Sanniki zdiagnozowano problem długotrwałej lub ciężkiej choroby, niskiego poziomu bezpieczeństwa funkcjonowania rodziny ze względu na liczbę Niebieskich Kart, a także zagrożenie przestępczością. Ponadto Obwód I niskim poziomem zwodociągowania. Występuje tu również problem niedostosowania budynków publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W Obwodzie III problemami społecznymi są bezrobocie, w tym długotrwałe bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, niski poziom bezpieczeństwa funkcjonowania rodziny ze względu na liczbę

Niebieskich Kart oraz zagrożenie przestępczością. Ponadto zdiagnozowano problemy w sferze gospodarczej, tj. niski stopień przedsiębiorczości. Podobnie, jak w Obwodzie I występuje problem ograniczonego dostępu osób z niepełnosprawnościami do budynków publicznych.

Poza zdiagnozowanymi problemami wszystkie jednostki osadnicze wyznaczone jako obszar rewitalizacji Miasta i Gminy Sanniki charakteryzują się dużym potencjałem rozwoju, co stanowi istotny element dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W obszarze rewitalizacji znajdują się bowiem obiekty, w których świadczone są usługi edukacyjne i kulturalne, a także zapewniające dostęp do bazy sportowo-rekreacyjnej, w oparciu o którą będą organizowane działania aktywizujące i integrujące lokalną społeczność.

Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się również potencjałem w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, w tym krótkoterminowej turystyki. Dostępność przestrzeni publicznych do zagospodarowania, dogodnie położenie komunikacyjne zachęcają nie tylko do osiedlania się na tym terenie, ale również do odwiedzania i poszukiwania miejsc pod nowe działalności gospodarcze, w tym sezonowe, co daje szansę na rozwoju obszaru rewitalizacji (głównie Obwodu I i Obwodu III w Sannikach).

2. Powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy

W niniejszym rozdziale przedstawiono powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027 ze Strategią Rozwoju Gminy Sanniki na lata 2016-2030, Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Sanniki w latach 2021-2027 oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sanniki³.

Strategia Rozwoju Gminy Sanniki na lata 2016-2030

Strategia została przyjęta uchwałą nr 92/XXIII/2016 Rady Gminy Sanniki z 23 lutego 2016 r. Strategia określa wizję i misję do 2030 r. a także cele strategiczne i operacyjne oraz zawiera koncepcję wieloletnich działań.

W Strategii Rozwoju Gminy Sanniki określono następującą wizję:

„Gmina Sanniki z dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną i społeczną, tworząca wysokiej jakości przestrzeń do życia i działania oraz wychodząca naprzeciw dążeniom lokalnej społeczności”.

³ Przed 2018 r. gmina Sanniki była gminą wiejską, stąd w Strategii Rozwoju oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określenie „Gmina Sanniki” zamiast „Miasto i Gmina Sanniki”. Od 1 stycznia 2018 r. Sanniki uzyskały status miasta i mówiąc o „Gminie” należy przez to rozumieć Miasto i Gminę Sanniki.

Z kolei misją Gminy jest „Kreowanie zrównoważonego i spójnego rozwoju gminy atrakcyjnej turystycznie i inwestycyjnie, dzięki racjonalnemu i efektywnemu wykorzystaniu istniejących zasobów przyrodniczych, kulturowych, infrastruktury technicznej oraz wyspecjalizowanego rolnictwa dla stworzenia przestrzeni życiowej wysokiej jakości przedsiębiorczym i wykształconym mieszkańcom”.

Strategia Rozwoju Gminy Sanniki na lata 2016-2030 jest dokumentem, który wskazuje strategiczne kierunki działań na rzecz likwidacji zdiagnozowanych problemów w sferze technicznej, społecznej, gospodarczej i środowiskowej, na których powinna być skoncentrowana uwaga władz lokalnych w perspektywie do 2030 roku, aby lepiej zaspokajać zbiorowe potrzeby mieszkańców. Już w tym miejscu widoczna jest spójność dokumentu strategicznego z założeniami Gminnego Programu Rewitalizacji, który jest wieloletnim programem działań zmierzającym do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

W wyznaczonym obszarze rewitalizacji zdiagnozowano szereg problemów społecznych, ale także problemy gospodarcze oraz braki lub ograniczenia w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W Strategii Rozwoju wśród słabych stron wskazano m.in. wysokie bezrobocie, migrację młodych ludzi, zubożenie społeczeństwa, problemy związane z zaopatrzeniem w wodę, braki w infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej, braki w wyposażeniu jednostek OSP, niewystarczającą ilość utwardzonych dróg gminnych, niski poziom korzystania z odnawialnych źródeł energii. Wśród celów określone zostały takie, których osiągnięcie poprzez realizację działań strategicznych zapewni również zmniejszenie skali problemów zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji. Mowa tu o następujących celach strategicznych i celach operacyjnych określonych w Strategii Rozwoju Gminy Sanniki na lata 2016-2030:

- Cel strategiczny I Zintegrowana i nowoczesna infrastruktura techniczna, w tym cele operacyjne: rozwój infrastruktury drogowej i poprawa bezpieczeństwa; dalsza rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych;
- Cel strategiczny II Otwarty, kreatywny i konkurencyjny kapitał ludzki, w tym cele operacyjne: rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu; podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczności lokalnej; rozwój i poszerzenie funkcji obiektów dydaktycznych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych, a także stworzenie profesjonalnej oferty; rozwijanie tożsamości i integracji społeczności lokalnej.
- Cel strategiczny III Innowacyjna i efektywna gospodarka, w tym cele operacyjne: rozwój i wzrost konkurencyjności mikro, małych i średnich firm; stworzenie atrakcyjnej oferty

turystycznej i agroturystycznej w oparciu o zasoby przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz innowacyjne ich wykorzystanie.

- Cel strategiczny IV Środowisko naturalne wysokiej jakości, ochrona wartości przyrodniczych i historycznych, w tym cele operacyjne: renowacja i ochrona dziedzictwa historycznego i obiektów zabytkowych; ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalna gospodarka zasobami; zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Strategia Rozwoju Gminy Sanniki na lata 2016-2030 stanowi najważniejszy dokument wyznaczający kierunki działań podejmowanych na terenie gminy, w tym kierunki, które należy uwzględniać przy opracowywaniu programów i planów wykonawczych. Gminny Program Rewitalizacji stanowi dokument podrzędny Strategii Rozwoju, dlatego przy określaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy zachować zgodność i powiązanie działań z założeniami strategicznymi.

W poniższej tabeli przedstawiono powiązanie celów Gminnego Programu Rewitalizacji z celami Strategii Rozwoju.

Tabela 24. Powiązanie celów Gminnego Programu Rewitalizacji z celami Strategii Rozwoju

Cel określony w Gminnym Programie Rewitalizacji	Powiązanie z celem Strategii Rozwoju	Uzasadnienie
Aktywni mieszkańcy	Cel strategiczny II. Otwarty, kreatywny i konkurencyjny kapitał ludzki; Cel strategiczny III. Innowacyjna i efektywna gospodarka;	Cel wyznaczony w Gminnym Programie rewitalizacji obejmuje realizację następujących celów operacyjnych wyznaczonych w Strategii Rozwoju: rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu, podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczności lokalnej, a także stworzenie profesjonalnej oferty, rozwijanie tożsamości i integracji społeczności lokalnej oraz stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej i agroturystycznej w oparciu o zasoby przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz innowacyjne ich wykorzystanie wobec czego wpisuje się on w niniejszy cel Strategii Rozwoju Gminy.
Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń publiczna	Cel strategiczny I. Zintegrowana i nowoczesna infrastruktura techniczna; Cel strategiczny II. Otwarty, kreatywny i konkurencyjny kapitał ludzki;	Cel wyznaczony w Gminnym Programie rewitalizacji obejmuje realizację następujących celów operacyjnych wyznaczonych w Strategii Rozwoju: rozwój infrastruktury drogowej i poprawa bezpieczeństwa oraz rozwój i poszerzenie funkcji obiektów dydaktycznych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych wobec czego wpisuje się on w niniejsze cele Strategii Rozwoju Gminy.
Infrastruktura przyjazna środowisku	Cel strategiczny I. Zintegrowana i nowoczesna infrastruktura techniczna; Cel strategiczny IV. Środowisko naturalne wysokiej jakości, ochrona wartości przyrodniczych i historycznych;	Cel wyznaczony w Gminnym Programie rewitalizacji obejmuje realizację następujących celów operacyjnych wyznaczonych w Strategii Rozwoju: dalsza rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych, renowacja i ochrona dziedzictwa historycznego i obiektów zabytkowych, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalna gospodarka zasobami oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii wobec czego wpisuje się on w niniejsze cele Strategii Rozwoju Gminy.

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Sanniki w latach 2021-2027

Strategia została przyjęta uchwałą nr 161/XXXIII/2021 Rady Miasta i Gminy Sanniki z dnia 28 stycznia 2021 r.

Cele strategiczne określone w Strategii to:

1. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych;
2. Rozwój systemu wsparcia rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym;
3. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
4. Dynamizacja rozwoju społeczeństwa obywatelskiego gminy.

Zarówno Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, jak i Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027 odnoszą się do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez działania w sferze społecznej, z uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem. W GPR wyraźnie wskazano, że dokument jest spójny ze Strategią, a jego realizacja przyczynia się do osiągnięcia jej celów strategicznych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sanniki

Obowiązujące w chwili opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sanniki zostało przyjęte uchwałą nr 75/XIX/2015 Rady Gminy Sanniki z dnia 13 listopada 2015 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zawiera m.in. przegląd potrzeb i możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego gminy.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sanniki określono główne cele działania, wśród których wskazano rozwój społeczno-gospodarczy gminy z uwzględnieniem uwarunkowań przestrzennych oraz poprawę warunków życia ludności. Biorąc pod uwagę zdiagnozowane problemy w obszarze rewitalizacji na uwagę zasługują kierunki rozwoju wskazane w studium w zakresie komunikacji, tj. bezpieczeństwo różnorodnego ruchu na drogach, w tym zadania w zakresie przebudowy i modernizacji dróg oraz zapewnienie bezpieczeństwa na drogach i ochrona środowiska. Uwzględniono również kierunki rozwoju infrastruktury technicznej, w tym m.in. dotyczące zaopatrzenia w wodę i gospodarki ściekowej.

W poniższej tabeli przedstawiono powiązanie celów Gminnego Programu Rewitalizacji z celami działania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Tabela 25. Powiązanie celów Gminnego Programu Rewitalizacji z celami działania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

Cel określony w Gminnym Programie Rewitalizacji	Powiązanie z głównymi celami działania określonymi w Studium
Aktywni mieszkańcy	Poprawa warunków życia ludności;
Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń publiczna	Rozwój społeczno-gospodarczy gminy z uwzględnieniem uwarunkowań przestrzennych;
Infrastruktura przyjazna środowisku	Rozwój społeczno-gospodarczy gminy z uwzględnieniem uwarunkowań przestrzennych; Zabezpieczenie, ochrona i poprawa istniejących walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego;

Źródło: Opracowanie własne

3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja zawiera opis stanu docelowego w wyniku przeprowadzenia rewitalizacji w wyznaczonym obszarze rewitalizacji w aspekcie społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym oraz technicznym. Wizja stanowi podstawę określenia celów i kierunków działań, w ramach których realizowane będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Wizja obszaru rewitalizacji po realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji:

W wyniku przeprowadzenia rewitalizacji sołectwo Sielce, Obwód I i Obwód III w Sannikach są miejscami atrakcyjnymi do zamieszkania i zakładania rodzin oraz pracy. Społeczność jest zintegrowana, a osoby zagrożone wykluczeniem mogą korzystać z dostosowanej do ich potrzeb obiektów i infrastruktury.

Społeczeństwo aktywnie uczestniczy w organizowanych warsztatach i zajęciach. Oferta społeczna, kulturalna i sportowo-rekreacyjna jest dostosowana do potrzeb osób w różnych grupach wiekowych. Chętnie korzystają z niej dzieci i młodzież, ale również dorośli i seniorzy. Zniwelowane zostały ograniczenia i zaspokojone potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami. Budynki publiczne posiadają rozwiązania architektoniczne zapewniające dostęp osobom z niepełnosprawnościami.

Obszar rewitalizacji przyciąga także przyjezdnych i turystów, sprzyja prowadzeniu działalności gospodarczej, co powoduje, że jest miejscem ożywionym społecznie i gospodarczo. W szczególności Obwód I w Sannikach jest miejscem, gdzie spotyka się historia z nowoczesnością, występują atrakcyjne tereny zielone, będące miejscem odpoczynku i relaksu dla osób starszych oraz rodzin z dziećmi.

Zwiększyła się jakość życia i jakość przestrzeni publicznej.

4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk

Sformułowana w rozdziale powyżej wizja stanu obszaru rewitalizacji będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów oraz odpowiadających im kierunków działań. Głównym

zamierzeniem rewitalizacji jest ograniczenie zdiagnozowanych problemów przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału obszaru rewitalizacji, co wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

W ramach celów rewitalizacji określono kierunki działań, jakie należy podjąć, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Każdemu z celów przypisano zjawiska problemowe, którym odpowiada dany cel oraz jednostki osadnicze w ramach obszaru rewitalizacji, dla których cel ma priorytetowe znaczenie. Ponadto określono mierniki osiągnięcia celu, które powinny być mierzono podczas okresowej ocenie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki oraz po zakończeniu wdrażania Programu.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane w ramach 3 celów rewitalizacji:

1. Aktywni mieszkańcy;
2. Dostępna przestrzeń publiczna;
3. Infrastruktura przyjazna środowisku.

Realizacja celu „Aktywni mieszkańcy” będzie obejmować działania z zakresu aktywizacji i integracji społecznej, w tym wsparcia rodzin dysfunkcyjnych zmagających się z problemami społecznymi. Uczestnictwo w warsztatach i zajęciach zwiększy aktywność mieszkańców obszaru rewitalizacji, umożliwi rozwój kreatywności i zdobycie nowych kompetencji, które będą mogły być wykorzystane przez mieszkańców w poszukiwaniu pracy. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji zyskają dostęp do zróżnicowanej oferty społecznej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej. Społeczeństwo starzeje się, rosną potrzeby osób starszych, ale także niepełnosprawnych i borykających się z długotrwałą bądź ciężką chorobą, dlatego zapewnienie dostępu do usług społecznych dla tej grupy mieszkańców jest równie ważne, jak zwiększenie oferty usług publicznych dla dzieci i młodzieży.

Cel „Dostępna przestrzeń publiczna” obejmuje realizację działań zmierzających do poprawy dostępności obiektów publicznych oraz wzrostu bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji. Ze względu na zdiagnozowany problem niepełnosprawności, a także niedostosowanie większości budynków publicznych do osób o szczególnych potrzebach, istotne jest, aby usługi społeczne kierowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji świadczone były w dostępnych dla tych osób obiektach. Ponadto należy zapewnić bezpieczną przestrzeń publiczną, w której organizowane będą działania społeczne. Dla realizacji zajęć dla dzieci i młodzieży niezbędne jest także zagospodarowanie lub przebudowa istniejących obiektów i infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

W ramach celu „Infrastruktura przyjazna środowisku” będą realizowane przedsięwzięcia z zakresu zwiększenia dostępu do infrastruktury technicznej, w szczególności infrastruktury

wodno-kanalizacyjnej. Ważny jest również wzrost efektywności energetycznej budynków i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Przedsięwzięcia niskoemisyjne takie, jak termomodernizacja budynków, montaż instalacji fotowoltaicznych czy pomp ciepła, wpłyną na zmniejszenie zużycia energii elektrycznej lub ciepłej, a co za tym idzie również zmniejszeniem kosztów utrzymania obiektów i infrastruktury.

Tabela 26. Cele rewitalizacji

Cel	Kierunek działania	Zdiagnozowany problem, któremu odpowiada cel	Jednostka osadnicza w obszarze rewitalizacji, dla której cel ma priorytetowe znaczenie	Mierniki osiągnięcia celu
Aktywni mieszkańcy	Aktywna i zintegrowana społeczność lokalna	Starzejące się społeczeństwo Niepełnosprawność Niski poziom bezpieczeństwa	Sołectwo Sielce Obwód I Obwód III	<p>Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem</p> <p>Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ludności ogółem</p> <p>Udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem</p> <p>Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców</p>
	Przedsiębiorczy mieszkańcy z nowymi kwalifikacjami zawodowymi	Długotrwałe bezrobocie Niski poziom przedsiębiorczości	Sołectwo Sielce Obwód I Obwód III	<p>Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych</p> <p>Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym</p>
Dostępna przestrzeń publiczna	Obiekty publiczne dostępne dla osób z niepełnosprawnościami	Ograniczony dostęp dla osób z niepełnosprawnościami do budynków publicznych	Obwód III	Udział budynków publicznych dostosowanych do osób z niepełnosprawnościami względem ogółu budynków publicznych

Cel	Kierunek działania	Zdiagnozowany problem, któremu odpowiada cel	Jednostka osadnicza w obszarze rewitalizacji, dla której cel ma priorytetowe znaczenie	Mierniki osiągnięcia celu
Infrastruktura przyjazna środowisku	Wyrównanie szans infrastrukturalnych	Braki infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej)	Obwód I	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej względem ogółu budynków mieszkalnych
	Zwiększona efektywność energetyczna budynków	Zła jakość powietrza na podstawie występowania przekroczenia średniego rocznego stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10	Obwód I Obwód III	Występowanie przekroczenia średniego rocznego stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10

Źródło: Opracowanie własne

5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne podejmowane będą bezpośrednio w celu eliminacji lub ograniczenia niepożądanych zjawisk zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji. Działania mogą być realizowane przez Miasto i Gminę Sanniki, ale także przez innych interesariuszy procesu rewitalizacji, niezależnie lub w porozumieniu z Miastem i Gminą Sanniki.

W ramach planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględniono działania, które będą realizowane głównie przez Miasto i Gminę Sanniki lub jej jednostki organizacyjne. Przykładem interesariusza bezpośrednio zaangażowanego w proces rewitalizacji jest Europejskie Centrum Artystyczne im. Fryderyka Chopina w Sannikach, które będzie odpowiedzialne za realizację kilku z planowanych przedsięwzięć.

5.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027 są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i określone cele rewitalizacji. Bez ich realizacji nie będzie możliwe osiągnięcie zakładanych celów i poprawa sytuacji w obszarze rewitalizacji. Część przedsięwzięć jest dedykowana wybranym jednostkom osadniczym, które stanowią obszar rewitalizacji, a część realizowana będzie z uwzględnieniem całego obszaru rewitalizacji i skierowana do wszystkich jego mieszkańców.

Tabela 27. Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Cel rewitalizacji: Aktywni mieszkańcy								
Kierunek działania: Aktywna i zintegrowana społeczność lokalna								
G1. Akademia Aktywności – cykliczne warsztaty	Miasto i Gmina Sanniki i jej jednostki organizacyjne przy współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami kultury	<p>Organizacja cyklicznych warsztatów skierowanych do dzieci i młodzieży, w tym z rodzin objętych pomocą społeczną i rodzin dysfunkcyjnych oraz seniorów.</p> <p>Planowana tematyka: warsztaty kulinarne, rękodzielnicze, cyfrowe, językowe.</p> <p>W okresie wiosenno-letnim organizacja pikników i gier terenowych z udziałem rodzin, dzieci i seniorów.</p> <p>Poza ciekawą formą spędzania czasu wolnego, uczestnicy warsztatów będą mogli rozwijać kompetencje potrzebne w codziennym życiu, zwiększyć samodzielność, nabyć umiejętności komunikacyjne poprzez pracę w grupie oraz poprawić samoocenę i pewność siebie (przede wszystkim dotyczy dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych).</p> <p>Udział w warsztatach niesie za sobą również długofalowe efekty: trwałe włączenie osób wykluczonych (dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, samotnych seniorów) do życia społecznego, utworzenie stałych grup samopomocowych lub hobbystycznych (np. klub seniora, klub młodzieżowy), pobudzenie kapitału</p>	Sołectwo Sielce Obwód I Obwód III	50 000,00	<p>Rezultaty</p> <p>Zwiększenie poziomu aktywności i integracji mieszkańców</p> <p>Integracja międzypokoleniowa</p> <p>Wskaźniki:</p> <p>Liczba uczestników warsztatów – 15 osób/ warsztat</p> <p>Sposób oceny:</p> <p>Lista obecności podczas warsztatu</p>	<p>Przygotowanie materiałów na warsztaty dla uczestników z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb</p> <p>Organizacja warsztatów w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami</p>	2022-2027	Niskie zaangażowanie mieszkańców

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		społecznego i rozwój lokalnych liderów. Działania będą realizowane w oparciu o istniejącą bazę lokalową na obszarze rewitalizacji.						
G2. Poradnictwo i wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem	Miasto i Gmina Sanniki i jej jednostki organizacyjne – przede wszystkim Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe	Poradnictwo i wsparcie indywidualne oraz grupowe umożliwiające powrót do życia społecznego, obejmujące warsztaty rozwoju osobistego, warsztaty kompetencji pedagogiczno-wychowawczych, trening umiejętności społecznych. Przedsięwzięcie skierowane do rodzin dysfunkcyjnych, osób korzystających z pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na wzrost poczucia własnej wartości, poprawę umiejętności komunikacyjnych i społecznych, np. asertywność, rozwiązywanie konfliktów, budowanie relacji. Dzięki warsztatom pedagogiczno-wychowawczym uczestnicy poprawią kompetencje rodzicielskie (m.in. radzenie sobie z emocjami dzieci, wyznaczanie granic, budowanie więzi). Uczestnicy nawiążą relacje, poczują przynależność do grupy, co wpłynie na zmniejszenie izolacji społecznej. Działania będą realizowane w oparciu o istniejącą bazę lokalową na obszarze rewitalizacji.	Sołectwo Sielce Obwód I Obwód III	100 000,00	Rezultaty Podniesienie kompetencji życiowych mieszkańców Wskaźniki: Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 10 osób/ rocznie Sposób oceny: Lista uczestników programu Certyfikaty potwierdzające uczestnictwo w programie	Świadczenie poradnictwa i wsparcia w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami	2022-2027	Niskie zaangażowanie mieszkańców

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
G3. Rehabilitacja seniorów	Miasto i Gmina Sanniki Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Lekarz Rodziny”	Organizacja zajęć z zakresu fizjoterapii dla seniorów borykających się z dolegliwościami ze względu na wiek lub przebytą chorobę. Działanie ma na celu ograniczenie skutków starzenia się, zapobieganie pogłębianiu się niesprawności oraz wsparcie osób starszych w utrzymaniu aktywności ruchowej, która przekłada się na jakość życia i samodzielne funkcjonowanie. Wzrost sprawności seniorów wpłynie na zwiększenie ich aktywności, poprawę samopoczucia, wzrost chęci do uczestnictwa w życiu społecznym. Seniorzy będą mogli również uczestniczyć w organizowanych aktywnościach międzypokoleniowych wpływających na wzrost integracji mieszkańców całego obszaru rewitalizacji. Należy również zwrócić uwagę na długoterminowe efekty w postaci zmniejszenia izolacji społecznej osób borykających się z problemami zdrowotnymi, zmniejszenia ryzyka interwencji medycznej w przyszłości i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad stanem swojego zdrowia. Działania będą realizowane w oparciu o istniejącą infrastrukturę Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Lekarz Rodziny”	Obwód I	100 000,00	Rezultaty: Sprawny, zrehabilitowany, zadowolony senior Wskaźniki: Liczba zrehabilitowanych osób starszych (seniorów) - 15 osób/rok Sposób oceny: Lista uczestników zajęć rehabilitacyjnych	Przygotowanie zestawu ćwiczeń rehabilitacyjnych z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb;	2022-2027	Ciężki stan zdrowia uniemożliwiający udział w zajęciach rehabilitacyjnych

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
G4. W zdrowym ciele zdrowy duch – zawody sportowe dla dzieci i młodzieży	Miasto i Gmina Sanniki i jej jednostki organizacyjne przy współpracy z organizacjami pozarządowymi	<p>Zadanie uwzględnić przeprowadzenie zawodów sportowych dla dzieci i młodzieży w podziale na kategorie wiekowe.</p> <p>Zawody zostaną zorganizowane przynajmniej raz w roku po wybudowaniu hali sportowej i boisk wielofunkcyjnych Szkole Podstawowej w Sannikach.</p> <p>Zadanie kierowane do wszystkich mieszkańców obszarów rewitalizacji.</p> <p>Realizacja zawodów zostanie poprzedzona zorganizowaniem zajęć sportowych, przygotowujących do zawodów, co wpłynie na wzrost aktywności fizycznej i społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Zawody będą mogły uwzględniać gry zespołowe, turnieje rodzinne, a także konkurencje w ramach indywidualnych dyscyplin sportowych.</p> <p>Zawody zostaną zakończone piknikiem sportowo-rekreacyjnym z animacjami i nagrodami.</p> <p>Oczekiwanymi efektami są: zwiększenie aktywności fizycznej, wzrost aktywizacji społecznej, zwiększenie więzi rodzinnej, sąsiedzkiej, włączenie do życia społecznego osób dotychczas nieaktywnych.</p>	Obwód I	20 000,00 / zawody	<p>Rezultaty</p> <p>Zwiększenie poziomu aktywności fizycznej</p> <p>Wzrost integracji lokalnej społeczności</p> <p>Wskaźniki:</p> <p>Liczba uczestników zawodów – 50 osób/ zawody</p> <p>Sposób oceny:</p> <p>Lista zawodników</p>	Uwzględnienie udziału w zawodach osób o różnym stopniu sprawności fizycznej	2026-2027	<p>Niskie zaangażowanie mieszkańców</p> <p>Opóźnienie w budowie hali i boisk, co będzie skutkowało zorganizowaniem zawodów na mniejszą skalę w oparciu o istniejącą infrastrukturę sportową</p>
Kierunek działania: Przedsiębiorczy mieszkańcy z nowymi kwalifikacjami zawodowymi								

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
G5. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Miasto i Gmina Sanniki	<p>Organizacja programów szkoleniowych i kursów zawodowych, w tym m.in. kursy wózków widłowych, kursy dla kobiet niezbędne do rozpoczęcia nowej pracy (fryzjerstwo, kosmetyka, kurs obsługi maszyny do szycia, kurs na obsługę kas fiskalnych, opiekunka), kurs kategorii C+E.</p> <p>Dodatkowo, w ramach projektu przewiduje się przeprowadzenie szkolenia składającego się m.in. z następujących bloków tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none">- Jak stworzyć CV i przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej;- Autoprezentacja - mocne i słabe strony;- Samozatrudnienie - swój pomysł na biznes;- Środki na założenie własnej firmy, regulacje prawne; <p>Dokładny zakres szkoleń, kursów i zajęć realizowanych w ramach projektu, będzie uzależniony od zgłaszanych potrzeb.</p> <p>Realizacja szkoleń zawodowych pozwoli mieszkańcom zyskać nowe umiejętności zawodowe, co zwiększy ich szanse na zatrudnienie i poprawi jakość życia. Szkolenia zawodowe będą dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy, co przyczyni się do tworzenia miejsc pracy i zwiększy konkurencyjności społeczności. Osoby uczestniczące w kursach zdobędą umiejętności, które są poszukiwane przez lokalnych pracodawców, co przełoży się</p>	Sołectwo Sielce Obwód III	100 000,00	<p>Rezultaty:</p> <p>Aktywizacja zawodowa mieszkańców</p> <p>Wzrost kompetencji mieszkańców</p> <p>Zmniejszenie udziału bezrobotnych</p> <p>Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców</p> <p>Wskaźniki:</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 10 osób/rok</p> <p>Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 8 osób/rok</p> <p>Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu: 5 osób/rok</p> <p>Sposób oceny:</p> <p>Lista uczestników programu</p> <p>Certyfikaty potwierdzające uczestnictwo w programie/ nabycie kompetencji</p> <p>Wpis do CEIDG/ zawarte umowy o pracę</p>	<p>Przygotowanie materiałów dla uczestników programu z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb</p> <p>Organizacja zajęć w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami</p>	2022-2027	<p>Niskie zaangażowanie mieszkańców</p> <p>Brak wsparcia dla osób uczestniczących w programach po ukończeniu szkolenia i niedopasowanie umiejętności do potrzeb rynku pracy</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		<p>na rozwój gospodarki lokalnej. Nabycie nowych umiejętności z pewnością wpłynie na zwiększenie poczucia własnej wartości i pewności siebie wśród mieszkańców, co pomoże im w przezwyciężaniu trudności i włączaniu się aktywnie w życie społeczności.</p> <p>Działania będą realizowane w oparciu o istniejącą infrastrukturę społeczną.</p> <p>Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery społecznej tj. wpłynie na wzrost aktywizacji osób wykluczonych społecznie, w tym w szczególności osób bezrobotnych. Ponadto przyczyni się również do zwiększenia stopnia przedsiębiorczości na terenie miasta i gminy.</p>						
Cel rewitalizacji: Dostępna przestrzeń publiczna								
Kierunek działania: Obiekty publiczne dostępne dla osób z niepełnosprawnościami								
G6. Dostępna przestrzeń publiczna w Szkole Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Sannikach	Miasto i Gmina Sanniki	<p>Projekt obejmuje przystosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez: utwardzenie terenu przyszkolnego wraz z miejscami postojowymi dla osób z niepełnosprawnościami, wykonanie dojścia do budynku oraz ciągów pieszych o odpowiedniej szerokości z kostki betonowej (niwelacja różnych poziomów terenu przyszkolnego), budowę pochylni, remont schodów na potrzeby budowy pochylni, montaż platformy dla osób</p>	Obwód I	800 000,00	<p>Rezultaty:</p> <p>Poprawa stanu przestrzeni publicznej przy szkole, a tym samym bezpieczeństwa jej użytkowników</p> <p>Zapewnienie dostępu osobom z niepełnosprawnościami</p> <p>Wskaźniki:</p> <p>Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb</p>	Uniwersalne projektowanie	2024-2025	Uciążliwości związane z etapem budowy dla okolicznych mieszkańców i użytkowników szkoły

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		niepełnosprawnych, remont schodów na potrzeby montażu platformy dla osób z niepełnosprawnościami, budowę obiektów małej architektury (pergole z ławkami dla osób z niepełnosprawnościami, kosze na śmieci, stojaki na rowery), budowa ogrodzenia (barierki)), montaż tablicy tyflograficznej (przeznaczonej dla osób niewidomych i słabowidzących)			osób z niepełnosprawnościami - 1 szt. Sposób oceny: Protokół obioru			
G7. Budowa hali sportowej i boisk wielofunkcyjnych przy Szkole Podstawowej w Sannikach	Miasto i Gmina Sanniki	<p>Zadanie obejmuje budowę nowej infrastruktury sportowej, tj. budowę hali sportowej i boisk wielofunkcyjnych przy Szkole Podstawowej w Sannikach.</p> <p>Wraz z powstałą infrastrukturą planowane jest zaplecze szatniowe-sanitarne, wyposażenie hali sprzętem sportowym i zagospodarowanie terenu przy hali. Obiekt będzie dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Realizacja niniejszego zadania otworzy możliwość aktywności fizycznej dla osób w każdym wieku, bez względu na ich poziom zaawansowania. Dzięki temu społeczność ma szansę na integrację i budowanie więzi, co przekłada się na wzrost wspólnotowego ducha i poprawę jakości życia. Ponadto, obiekty te stanowią doskonałą przestrzeń do organizacji wydarzeń sportowych, zawodów czy treningów, co przyczynia się do rozwoju pasji i talentów, a także promuje aktywność fizyczną jako sposób spędzania wolnego czasu.</p>	Obwód I	20 000 000,00	<p>Rezultaty: Wzrost dostępu do nowoczesnej infrastruktury sportowej, w oparciu o którą będzie można przeprowadzić zawody sportowe zwiększające aktywność fizyczną mieszkańców i integrację lokalnej społeczności Zwiększenie oferty sportowo-rekreacyjnej</p> <p>Wskaźniki: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - 1 szt.</p> <p>Sposób oceny: Protokół obioru</p>	Uniwersalne projektowanie	2026-2027	<p>Opóźnienie w wyłonieniu wykonawcy</p> <p>Brak wystarczających środków finansowych w budżecie Miasta i Gminy</p> <p>Uciążliwości związane z etapem budowy dla okolicznych mieszkańców i użytkowników szkoły</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
G8. Dostosowanie budynku Urzędu Miasta i Gminy Sanniki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Miasto i Gmina Sanniki	Urząd posiada platformę pionową na zewnątrz budynku, jednak wewnątrz budynku nie jest dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Projekt polega na zniesieniu barier architektonicznych poprzez rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania zapewniające swobodę ruchu osobom z niepełnosprawnościami, w tym: poszerzenie drzwi, montaż podłóg antypoślizgowych, przebudowa i wyposażenie toalet z zastosowaniem rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami (WC, umywalki, uchwyty i poręcze dla niepełnosprawnych).	Obwód I	1 000 000,00	Rezultaty: Zapewnienie dostępu osobom z niepełnosprawnościami Wskaźniki: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - 1 szt. Sposób oceny: Protokół obioru	Zastosowanie rozwiązań architektonicznych w budynkach ułatwiających dostęp osobom z niepełnosprawnościami	2026-2027	Opóźnienie w wyłonieniu wykonawcy Brak wystarczających środków finansowych w budżecie Miasta i Gminy Uciążliwości związane z etapem budowy dla okolicznych mieszkańców i użytkowników urzędu
G9. Modernizacja/ przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w m. Sielce wraz z zagospodarowaniem terenu	Miasto i Gmina Sanniki	Projekt obejmuje przebudowę istniejącej świetlicy wiejskiej, w której realizowane będą warsztaty i zajęcia w ramach projektów: G1. Akademia Aktywności – cykliczne warsztaty oraz G2. Poradnictwo i wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem. Działanie obejmuje również przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych budynku i zastosowanie instalacji wykorzystujących energię odnawialną w celu zwiększenia efektywności energetycznej i zmniejszenia kosztów utrzymania obiektu. Ponadto w ramach działania planowane jest zagospodarowanie terenu przy świetlicy, w tym utworzenie placu zabaw, budowa siłowni	Sołectwo Sielce	2 000 000,00	Rezultaty: Ograniczenie obecności występowania przestrzeni zdegradowanej na terenie jednostki Wzrost dostępności dla osób z niepełnosprawnościami Wzrost efektywności energetycznej budynku Wskaźniki: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt. Liczba budynków poddanych termomodernizacji – 1 szt. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - 1 szt.	Zastosowanie rozwiązań architektonicznych ułatwiających dostęp osobom z niepełnosprawnościami Uniwersalne projektowanie	2025-2027	Opóźnienie w wyłonieniu wykonawcy Brak wystarczających środków finansowych w budżecie Miasta i Gminy Uciążliwości związane z etapem budowy dla okolicznych mieszkańców i użytkowników świetlicy

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		<p>plenerowej oraz boiska wielofunkcyjnego.</p> <p>Zastosowane będą rozwiązania architektoniczne ułatwiające dostęp osobom z niepełnosprawnościami (zniesienie istniejących barier architektonicznych wewnątrz i na zewnątrz budynku).</p> <p>W wyniku realizacji projektu odnowiona zostanie przestrzeń pod działalność społeczną, tworząc tym samym funkcjonalną bazę do organizowania warsztatów i zajęć dla mieszkańców sołectwa Sielce. Zagospodarowany teren wokół świetlicy stanie się atrakcyjnym miejscem integracji mieszkańców, przeciwdziałającym dalszej degradacji przestrzeni publicznej. Dodatkowo realizacja zadania przyczyni się do poprawy komfortu użytkowania, poprawy jakości powietrza oraz redukcji kosztów eksploatacji budynku. Poprawa warunków termicznych w świetlicy sprawi, że miejsce to stanie się bardziej przyjazne i komfortowe dla mieszkańców.</p>			<p>Sposób oceny:</p> <p>Protokół obioru</p>			
Cel rewitalizacji: Infrastruktura przyjazna środowisku								
Kierunek działania: Wyrównanie szans infrastrukturalnych								
G10. Budowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej - Stacji Uzdatniania Wody w Sannikach	Miasto i Gmina Sanniki	<p>Zakres zadania obejmuje wymianę urządzeń technologicznych w SUW Sanniki oraz na budowę 2 zbiorników wody pitnej.</p> <p>Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze</p>	Obwód I (ul. Lotników)	3 751 177,70	<p>Rezultaty:</p> <p>Zapewnienie dostaw wody mieszkańcom</p> <p>Wzrost efektywności infrastruktury wodociągowej</p> <p>Wskaźniki:</p>	Uniwersalne projektowanie	2025-2026	<p>Opóźnienie w wyłonieniu wykonawcy</p> <p>Brak wystarczających środków finansowych w</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		sfery przestrzenno-funkcjonalnej tj. niewystarczającego poziomu zwodociągowania obszaru, bowiem umożliwi w dalszej kolejności rozbudowę sieci wodociągowej.			Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt. Sposób oceny: Protokół obioru			budżecie Miasta i Gminy Uciążliwości związane z etapem budowy dla okolicznych mieszkańców
Kierunek działania: Zwiększona efektywność energetyczna budynków								
G11. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie Miasta i Gminy Sanniki - Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Sannikach	Miasto i Gmina Sanniki	Działanie obejmuje przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych, z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, np. pomp ciepła, instalacji fotowoltaicznych w celu zwiększenia efektywności energetycznej budynku, poprawy komfortu cieplnego osób przebywających w budynku i poprawy jakości powietrza na terenie gminy, w tym w obszarze rewitalizacji. Szczegółowy zakres wymaganych do przeprowadzenia działań termomodernizacyjnych zostanie określony w audycie energetycznym.	Obwód I	2 244 495,40	Rezultaty: Wzrost efektywności energetycznej budynku Spadek stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 Wskaźniki: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt. Sposób oceny: Protokół obioru	Niepogorszenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami/ utrzymanie stanu istniejącego	2025-2026	Opóźnienie w wyłonieniu wykonawcy Brak wystarczających środków finansowych w budżecie Miasta i Gminy Uciążliwości związane z etapem budowy dla okolicznych mieszkańców i użytkowników szkoły
G12. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie Miasta i Gminy Sanniki - Urząd Miasta i Gminy Sanniki	Miasto i Gmina Sanniki	Działanie obejmuje przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych, z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, np. pomp ciepła, instalacji fotowoltaicznych w celu zwiększenia efektywności energetycznej budynku, poprawy komfortu cieplnego osób przebywających w budynku i poprawy jakości powietrza na terenie gminy, w tym w obszarze rewitalizacji. Szczegółowy zakres wymaganych do przeprowadzenia działań termomodernizacyjnych zostanie	Obwód I	2 500 000,00	Rezultaty: Wzrost efektywności energetycznej budynku Spadek stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 Wskaźniki: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt. Sposób oceny: Protokół obioru	Niepogorszenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami/ utrzymanie stanu istniejącego	2026-2027	Opóźnienie w wyłonieniu wykonawcy Brak wystarczających środków finansowych w budżecie Miasta i Gminy Uciążliwości związane z etapem budowy dla okolicznych mieszkańców i

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		określony w audycie energetycznym.						użytkowników urzędu
G13. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie Miasta i Gminy Sanniki – Przedszkole Samorządowe w Sannikach	Miasto i Gmina Sanniki	Działanie obejmuje przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych, z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, np. pomp ciepła, instalacji fotowoltaicznych w celu zwiększenia efektywności energetycznej budynku, poprawy komfortu cieplnego osób przebywających w budynku i poprawy jakości powietrza na terenie gminy, w tym w obszarze rewitalizacji. Szczegółowy zakres wymaganych do przeprowadzenia działań termomodernizacyjnych zostanie określony w audycie energetycznym.	Obwód III	2 500 000,00	Rezultaty: Wzrost efektywności energetycznej budynku Spadek stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 Wskaźniki: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt. Sposób oceny: Protokół obioru	Niepogorszenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami/ utrzymanie stanu istniejącego	2026-2027	Opóźnienie w wyłonieniu wykonawcy Brak wystarczających środków finansowych w budżecie Miasta i Gminy Uciążliwości związane z etapem budowy dla okolicznych mieszkańców i użytkowników przedszkola
G14. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie Miasta i Gminy Sanniki – Ośrodek Zdrowia w Sannikach	Miasto i Gmina Sanniki Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Lekarz Rodziny”	Działanie obejmuje przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych, z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, np. pomp ciepła, instalacji fotowoltaicznych w celu zwiększenia efektywności energetycznej budynku, poprawy komfortu cieplnego osób przebywających w budynku i poprawy jakości powietrza na terenie gminy, w tym w obszarze rewitalizacji. Szczegółowy zakres wymaganych do przeprowadzenia działań termomodernizacyjnych zostanie określony w audycie energetycznym.	Obwód I	3 000 000,00	Rezultaty: Wzrost efektywności energetycznej budynku Spadek stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 Wskaźniki: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt. Sposób oceny: Protokół obioru	Niepogorszenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami/ utrzymanie stanu istniejącego	2026-2027	Opóźnienie w wyłonieniu wykonawcy Brak wystarczających środków finansowych w budżecie Miasta i Gminy Uciążliwości związane z etapem budowy dla okolicznych mieszkańców i użytkowników przedszkola
G15. Utworzenie dziennego domu pobytu w Sannikach	Miasto i Gmina Sanniki	Działanie obejmuje przebudowę i wyposażenie obiektu, w którym znajdował się dotychczas Dom Pomocy Społecznej. Budynek	Obwód III (ul. Wólczyńska)	6 000 000,00	Rezultaty: Wzrost efektywności energetycznej budynku	Niepogorszenie dostępności dla osób ze szczególnymi	2026-2027	Opóźnienie w wyłonieniu wykonawcy

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		<p>wymaga przystosowania do standardu utworzenia dziennego domu pobytu.</p> <p>Roboty budowlane obejmować będą również przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych, z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, np. pomp ciepła, instalacji fotowoltaicznych w celu zwiększenia efektywności energetycznej budynku, poprawy komfortu cieplnego osób przebywających w budynku i poprawy jakości powietrza na terenie gminy, w tym w obszarze rewitalizacji.</p> <p>Dzienny Dom Pobytu (DDP) będzie miejscem przeznaczonym dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, zapewniającym całodienne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej.</p> <p>Podstawą działalności DDP będzie zapewnienie bezpiecznego miejsca pobytu i wsparcia w czynnościach samoobsługowych, a także pielęgnacji osobom, które nie mogą funkcjonować bez pomocy innych osób. W drugiej kolejności ośrodek wsparcia pełni rolę socjalizacyjną i aktywizującą. Placówka umożliwi korzystanie z opieki w środowisku lokalnym, w pobliżu miejsca zamieszkania uczestników projektu. Jest rodzajem działania profilaktycznego w ramach</p>			<p>Spadek stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10</p> <p>Wskaźniki:</p> <p>Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.</p> <p>Sposób oceny:</p> <p>Protokół obioru</p>	potrzebami/ utrzymanie stanu istniejącego		<p>Brak wystarczających środków finansowych w budżecie Miasta i Gminy</p> <p>Uciążliwości związane z etapem budowy dla okolicznych mieszkańców i użytkowników przedszkola</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych w kontekście opóźnienia lub zapobieżenia konieczności zamieszkania przez niesamodzielną osobę w instytucji typu dom pomocy społecznej czy zakład opiekuńczo- leczniczy. Jednocześnie zadaniem ośrodka będzie pomoc opiekunom faktycznym (w tym najbliższej rodzinie) poprzez umożliwienie im w czasie pobytu osoby zależnej w DDP podjęcia lub kontynuowania pracy zarobkowej i/lub funkcjonowania społecznego pomimo pełnienia obowiązków opiekuńczych.						

Źródło: Opracowanie własne

5.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027, poza podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, planowane są także inne działania, których realizacja wzmocni efekty procesu rewitalizacji.

Do przedsięwzięć uzupełniających zostały zaliczone działania zgłoszone przez interesariuszy rewitalizacji w ramach procesu zbierania propozycji projektów rewitalizacyjnych – należy do nich przede wszystkim Europejskie Centrum Artystyczne im. Fryderyka Chopina w Sannikach, którego działania wzmocnią realizację celów rewitalizacji. Przykładami przedsięwzięć, które będą wspierały proces rewitalizacji, są: organizacja cyklu koncertów plenerowych, warsztatów wokalnych, w których będą mogli wziąć udział rodziny z dziećmi i seniorzy, co umożliwi ich integrację i aktywizację społeczną, w tym będą mogli skorzystać z nowej oferty kulturalnej. Zespół pałacowo-parkowy im. Fryderyka Chopina w Sannikach (w Obwodzie I) charakteryzuje się dużym potencjałem dla rozwoju oferty kulturalnej, edukacyjnej, turystycznej, ale też dla rozwoju form spędzania wolnego czasu. Rewaloryzacja zabytkowego parku, uatrakcyjnienie istniejących stref relaksu na terenie parku, w tym rozbudowa placu zabaw i siłowni plenerowej o nowe urządzenia i atrakcje dla dzieci oraz zmiana nawierzchni placu zabaw, stworzenie ścieki edukacyjnej, umożliwi realizację dodatkowych zajęć dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i wsparcie zaplanowanych przedsięwzięć podstawowych w zakresie aktywizacji i integracji mieszkańców. Organizacja wydarzeń kulturalnych jest wyjątkową okazją do integracji społeczności lokalnej oraz tworzenia pozytywnych przestrzeni, które sprzyjają rozwojowi zdrowych relacji i aktywnego uczestnictwa mieszkańców. Poprzez te wydarzenia, społeczność ma szansę budować więzi, a także promować kulturę szacunku i akceptacji, co ma bezpośredni wpływ na zmniejszenie konfliktów oraz przemocy w rodzinie. Dodatkowo, organizacja wydarzeń dostarcza alternatywę spędzania wolnego czasu dla młodych ludzi, którzy zamiast angażować się w działania niezgodne z prawem, zachęceni są do aktywności kulturalnych i spędzania czasu w pozytywny sposób.

Przyszłe działania realizowane na terenie zespołu pałacowo-parkowego powinny również uwzględniać zastosowanie działań z zakresu poprawy efektywności energetycznej, w tym zastosowania odnawialnych źródeł energii, w celu poprawy jakości powietrza na terenie Miasta i Gminy Sanniki.

Wśród pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy uwzględnić działania na rzecz poprawy dostępu do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, w tym modernizacji sieci wodociągowej i rozbudowę sieci kanalizacyjnej, modernizację/ przebudowę/ rozbudowę oczyszczalni ścieków w Sannikach, działania z zakresu termomodernizacji budynków mieszkalnych, w tym znajdujących się mieszkaniowym zasobie Miasta i Gminy Sanniki, z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii, wymiany nieefektywnych źródeł ciepła.

Przedsięwzięcia termomodernizacyjne wzmocnią rezultaty poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych wskazanych w ramach podstawowych przedsięwzięć rewitalizacji.

Istotnym dla osiągnięcia celów rewitalizacji w zakresie zapewnienia dostępności do przestrzeni publicznej będą również działania związane z zagospodarowaniem terenów w centrum Sannik, modernizacją boisk (Obwód I i Obwód III), budową ścieżki pieszo-rowerowej w Sannikach, budową ścieżek/ dróg do modernizowanych budynków użyteczności publicznej. Działania te umożliwią w przyszłości organizowanie nowych form aktywizacji i integracji mieszkańców takich jak, pikniki rodzinne, turniej sportowe, gry terenowe, rajdy rowerowe.

Działania wskazane w ramach pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych te stanowią istotny element ukierunkowany na poprawę warunków życia w obszarze rewitalizacji oraz zwiększenie efektywności wdrażania celów rewitalizacyjnych w wymiarze lokalnym. Wspierają też trwałość efektów działań podstawowych, stanowiąc dla nich uzupełnienie. W dłuższej perspektywie ich realizacja przyczyni się do wzmocnienia spójności przestrzennej i społecznej oraz do utrwalenia pozytywnych zmian na obszarze rewitalizacji. Poprawa stanu technicznego budynków, uatrakcyjnienie terenów publicznych zachęci mieszkańców do nowych aktywności, w tym na świeżym powietrzu, wesprze zdrowy tryb życia oraz pozwala na integrację społeczności.

6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

Wszystkie działania zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki są ze sobą komplementarne. W tabeli poniżej przedstawiono przedsięwzięcia rewitalizacyjne w podziale na cele i kierunki działań oraz ich powiązania i komplementarność.

Tabela 28. Powiązanie przedsięwzięć z celami rewitalizacji

Cel	Kierunek działania	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne realizujące cel
Aktywni mieszkańcy	Aktywna i zintegrowana społeczność lokalna	G1. Akademia Aktywności – cykliczne warsztaty
		G2. Poradnictwo i wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem
		G3. Rehabilitacja seniorów
		G4. W zdrowym ciele zdrowy duch – zawody sportowe dla dzieci i młodzieży
	Przedsiębiorczy mieszkańcy z nowymi kwalifikacjami zawodowymi	G5. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Dostępna przestrzeń publiczna	Obiekty publiczne dostępne dla osób z niepełnosprawnościami	G6. Dostępna przestrzeń publiczna w Szkole Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Sannikach
		G7. Budowa hali sportowej i boisk wielofunkcyjnych przy Szkole Podstawowej w Sannikach
		G8. Dostosowanie budynku Urzędu Miasta i Gminy Sanniki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
		G9. Modernizacja/ przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w m. Sielce wraz z zagospodarowaniem terenu
Infrastruktura przyjazna środowisku	Wyrównanie szans infrastrukturalnych	G10. Budowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej - Stacji Uzdatniania Wody w Sannikach
	Zwiększona efektywność energetyczna budynków	G11. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie Miasta i Gminy Sanniki - Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Sannikach
		G12. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie Miasta i Gminy Sanniki - Urząd Miasta i Gminy Sanniki
		G13. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie Miasta i Gminy Sanniki – Przedszkole Samorządowe w Sannikach
		G14. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie Miasta i Gminy Sanniki – Ośrodek Zdrowia w Sannikach
		G15. Utworzenie dziennego domu pobytu w Sannikach

Źródło: Opracowanie własne

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zaplanowane tak, by realizować cele rewitalizacji i przyczynić się do osiągnięcia założonej wizji.

Poszczególne projekty rewitalizacyjne dopełniają się przestrzennie. Projekty infrastrukturalne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, a w ich ramach działania społeczne. Na obszarze rewitalizacji zaplanowano poprawę dostępności przestrzeni publicznych. Atrakcyjna przestrzeń publiczna, będzie nie tylko miejscem spotkań mieszkańców, zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale będzie dostępna również dla mieszkańców tych obszarów

gminy, które nie zostały wyznaczone jako obszar rewitalizacji. Dzięki temu nastąpi rzeczywista integracja lokalnej społeczności.

Projekty społeczne skierowane do grup wykluczonych społecznie, przyczynią się do ożywienia społecznego mieszkańców zdegradowanych obszarów oraz spadku liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W konsekwencji spowoduje to wzrost aktywizacji społecznej i zawodowej, a w dłuższej perspektywie również ograniczenie bezrobocia.

Należy również podkreślić, że planowane działania nie spowodują przeniesienia problemów na inne obszary. Nie wiążą się też z wykluczeniem pozostałych mieszkańców Miasta i Gminy Sanniki czy osób odwiedzających. Z efektów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą mogli korzystać wszyscy zainteresowani, w tym mieszkańcy spoza obszaru rewitalizacji, turyści. Zakładanym efektem przeprowadzonego procesu rewitalizacji będzie ożywienie społeczno-gospodarcze przede wszystkim obszaru rewitalizacji, przy czym wpłynie ono pozytywnie na całe Miasto i Gminę Sanniki. Działania społeczne będą organizowane z myślą o mieszkańcach dotkniętych problemami społecznymi, w tym wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem m.in. ze względu na wiek, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę. Z kolei infrastruktura, która zostanie zmodernizowana lub która powstanie w wyniku realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, będzie służyła ogółu społeczeństwa przez cały okres realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, jak i po jej zakończeniu. Ponadto będzie mogła być wykorzystywana przez władze lokalne i jednostki organizacyjne Miasta i Gminy Sanniki, instytucje kultury, podmioty gospodarcze i organizacje pozarządowe, umożliwiając tym samym zwiększenie atrakcyjności ich oferty edukacyjnej, kulturalnej czy sportowo-rekreacyjnej.

Założeniem realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest także ich komplementarność proceduralno-instytucjonalna, źródeł finansowania i międzyokresowa. Za większość działań będzie odpowiadało Miasto i Gmina Sanniki, jednak zaplanowane zostały też zadania, do realizacji których wymagana będzie współpraca z pozostałymi interesariuszami, np. klubami sportowymi i organizacjami pozarządowymi, Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej. Wśród planowanych zadań są też uwzględnione działania bezpośrednio realizowane przez Europejskie Centrum Artystyczne im. Fryderyka Chopina w Sannikach. W związku z tym, że działania będą podejmowane przez różne podmioty, będą one zdywersyfikowane pod kątem źródeł finansowania. Najwyższy wkład w realizację procesu rewitalizacji wniesie Miasto i Gmina Sanniki, przy czym szacowane środki finansowe będą pochodziły nie tylko z budżetu własnego, ale i ze źródeł zewnętrznych, w tym środków krajowych i europejskich. Pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych również będą mogły ubiegać się o dofinansowanie zewnętrzne na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027.

Pod względem komplementarności międzyokresowej na uwagę zasługuje projekt „Rewaloryzacja Zespołu Pałacowo-Parkowego im. Fryderyka Chopina”, którego beneficjentem było Europejskie Centrum Artystyczne im. Fryderyka Chopina w Sannikach. Projekt współfinansowany był przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 oraz ze środków budżetu województwa mazowieckiego. W ramach projektu przeprowadzono remont Pałacu, zagospodarowano park oraz zakupiono wyposażenie do zabytkowego obiektu. Zmodernizowana i zaaranżowana przestrzeń Zespołu pałacowo-parkowego pełni obecnie funkcje koncertowo-muzyczne, wystawiennicze, edukacyjne i turystyczne.

Planowane w ramach pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych działania Europejskiego Centrum Artystycznego im. Fryderyka Chopina w Sannikach są kontynuacją prac zmierzających do zwiększenia oferty kulturalnej, edukacyjnej i turystycznej. Ich realizacja umożliwi organizację dodatkowych zajęć, w których uczestniczyć będą mieszkańcy całego obszaru rewitalizacji.

Miasto i Gmina Sanniki w ramach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji będzie podejmowała zadania dotyczące rozbudowy, przebudowy lub remontu dotychczasowych obiektów i infrastruktury. Działania te są niezbędne do zwiększenia dostępności przestrzeni publicznej dla osób w różnym wieku i zmagających się z ograniczeniami ze względu na niepełnosprawność lub chorobę. Ponadto planowane przedsięwzięcia wpłyną na poprawę sytuacji mieszkańców obszaru rewitalizacji z zakresu rozwiązywania problemów społecznych, ożywienia społeczno-gospodarczego sołectwa Sielce, Obwodu I i Obwodu III w Sannikach.

Przedsięwzięcia zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki realizowane będą z różnych źródeł finansowania (EFRR, EFS), a także z budżetu Gminy z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Środki te będą wzajemnie uzupełniane i łączone. Pozwoli to uzyskać korzystne efekty dla obszarów rewitalizowanych.

Realizacja projektów współfinansowanych z EFS nie jest możliwa bez wcześniejszej realizacji projektów współfinansowanych z EFRR, ponieważ na obszarach rewitalizowanych infrastruktura społeczna jest niewystarczająca. Zaplanowane szkolenia, kursy i zajęcia edukacyjne współfinansowane z EFS będą prowadzone w zmodernizowanych budynkach użyteczności publicznej oraz na terenie odnowionych obszarów publicznych. Aby przeprowadzić planowane szkolenia, kursy i zajęcia trzeba stworzyć odpowiednią infrastrukturę, która umożliwi realizację tych zadań. Ponadto sama modernizacja budynków użyteczności publicznej i odnowienie terenów publicznych, które będą miejscami integracji mieszkańców, nie zlikwiduje w pełni problemu na obszarach rewitalizowanych, jakim jest niska

aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Istotne jest, aby tym osobom umożliwić uczestnictwo w różnych szkoleniach i zajęciach, które przyczynią się do ich ożywienia społecznego oraz aktywizacji. Dopiero wtedy możliwy jest spadek liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dlatego też silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych, finansowanych szczególnie z EFRR i EFS, jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji.

7. Mechanizm włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym. Skutki jego wdrożenia obejmują podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. W związku z tym konieczne jest zaangażowanie przedstawicieli różnych grup interesariuszy do prac zarówno w proces przygotowania Programu Rewitalizacji, jak i w proces jego zarządzania. Aktywny udział interesariuszy jest koniecznym warunkiem powodzenia długofalowego rozwoju obszarów znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Prace nad przygotowaniem Programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie programu opierają się na współpracy z różnymi grupami interesariuszy.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Sanniki i jednostek podległych Gminie,
- obecni mieszkańcy miasta i gminy,
- mieszkańcy spoza obszaru miasta i gminy, którzy ją odwiedzają i planują się na jej terenie osiedlić,
- obecni przedsiębiorcy z terenu miasta i gminy,
- przedsiębiorcy spoza terenu miasta i gminy, którzy mogą rozpocząć swoją działalność na istniejących terenach inwestycyjnych,
- powiatowy urząd pracy,
- inne podmioty zainteresowane realizacją Programu Rewitalizacji.

7.1. Proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Podmiotem odpowiedzialnym za proces przygotowania programu rewitalizacji jest Miasto i Gmina Sanniki.

Fundamentem działań na każdym etapie procesu rewitalizacji jest partycypacja społeczna. W celu prawidłowego przeprowadzenia rewitalizacji i odniesienia sukcesu w tym zakresie,

konieczne jest podjęcie wspólnych wysiłków przez różne podmioty. Stąd istotne jest, aby wszyscy interesariusze brali czynny udział na etapie diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania procesu rewitalizacji.

Aby zapewnić jak największy udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych interesariuszy rewitalizacji, o każdej z form konsultacji zostali oni wcześniej powiadomieni poprzez ogłoszenie i obwieszczenie na stronie internetowej Gminy i Biuletynie Informacji Publicznej, a także w sposób zwyczajowo przyjęty (zostały zamieszczone ogłoszenia, a także została rozdysponowana kurenda we wszystkich sołectwach).

Sposób włączenia interesariuszy w Mieście i Gminie Sanniki opierał się na przeprowadzaniu różnych form następujących konsultacji społecznych.

Przed wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w terminie od 02.08.2021 r. do 27.08.2021 r. prowadzono badanie ankietowe. W ankiecie każdy interesariusz rewitalizacji, chętny do udziału w tworzeniu Programu Rewitalizacji, mógł anonimowo wypowiedzieć się na temat problemów, jakie występują na terenie gminy, obszarów gdzie koncentracja negatywnych zjawisk społecznych jest największa oraz koniecznych do przeprowadzenia zadań rewitalizacyjnych.

Ankieta składała się z 5 pytań. W ankiecie wzięło udział 22 interesariuszy rewitalizacji. Poniżej przedstawiono wyniki badania ankietowanego.

Wyniki badania ankietowego

1. Pytanie: Który obszar Gminy według Pani/Pana charakteryzuje się największą kumulacją problemów społecznych, ale także gospodarczych lub środowiskowych lub technicznych lub przestrzenno-funkcjonalnych?

W pierwszym pytaniu zapytano o obszary, które charakteryzują się największą kumulacją problemów społecznych, ale także gospodarczych lub środowiskowych lub technicznych lub przestrzenno-funkcjonalnych. Największa część ankietowanych wskazała sołectwa Brzezia i Osmolin, jako miejsce z największą kumulacją problemów.

2. Pytanie: Które z problemów sfery społecznej uważa Pan/Pani za największe na wskazanym obszarze?

W kolejnym pytaniu poruszono kwestię problemów sfery społecznej. Największymi problemami na terenie miasta i gminy według ankietowanych są bezrobocie, uzależnienia i ubóstwo. W ramach tego pytania zadano również dodatkowe pytanie:

- **Jakie działania Pana/Pani zdaniem powinny zostać podjęte, aby zwalczyć te problemy?**

Wśród zaproponowanych działań, które powinny zostać podjęte najczęściej zostały wymienione tworzenie nowych miejsc pracy i aktywizacja zawodowa.

3. Pytanie: Które z problemów sfery gospodarczej uważa Pan/Pani za największe na wskazanym obszarze?

Za dominujący problem sfery gospodarczej na obszarze miasta i gminy wskazano brak miejsc pracy i niski stopień przedsiębiorczości. W ramach tego pytania zadano również dodatkowe pytanie:

- **Jakie działania Pana/Pani zdaniem powinny zostać podjęte, aby zwalczyć te problemy?**

Odpowiedzi na to pytanie były bardzo zróżnicowane. Wśród zaproponowanych działań, które powinny zostać podjęte najczęściej zostały wymienione: tworzenie nowych miejsc pracy i aktywizacja zawodowa oraz utworzenie strefy inwestycyjnej.

4. Pytanie: Które z problemów sfery środowiskowej uważa Pan/Pani za największe na wskazanym obszarze?

Za dominujący problem sfery środowiskowej na obszarze miasta i gminy wskazano zaśmiecanie ulic/ przydrożnych rowów/lasów. W ramach tego pytania zadano również dodatkowe pytanie:

- **Jakie działania Pana/Pani zdaniem powinny zostać podjęte, aby zwalczyć te problemy?**

W dodatkowym pytaniu dotyczącym działań, które należy podjąć, aby zwalczyć te problemy, najwięcej ankietowanych wskazało monitoring takich miejsc, edukację mieszkańców oraz zwiększenie kar i mandatów za zaśmiecanie.

5. Pytanie: Które z problemów sfery przestrzenno-funkcjonalnej uważa Pan/Pani za największe na wskazanym obszarze?

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej do największych problemów na obszarze miasta i gminy wskazano zły stan dróg, brak ścieżek rowerowych, brak chodników i brak dostępu do infrastruktury społecznej (ochrona zdrowia, pomoc społeczna, oświata, kultura, kultura fizyczna). W ramach tego pytania zadano również dodatkowe pytanie:

- **Jakie działania Pana/Pani zdaniem powinny zostać podjęte, aby zwalczyć te problemy?**

Z zadań, które należy podjąć, aby zwalczyć te problemy, najwięcej ankietowanych wskazało budowę ścieżek rowerowych i chodników.

6. Pytanie: Które z problemów sfery technicznej uważa Pan/Pani za największe na wskazanym obszarze?

W sferze technicznej do największych problemów na obszarze miasta i gminy wskazano potrzebę termomodernizacji budynków mieszkalnych (np. ocieplenie budynku, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana indywidualnych źródeł ciepła). W ramach tego pytania zadano również dodatkowe pytanie:

• Jakie działania Pana/Pani zdaniem powinny zostać podjęte, aby zwalczyć te problemy?

Wśród zaproponowanych działań, które powinny zostać podjęte najczęściej zostały wymienione dofinansowania.

Wskazane przez interesariuszy rewitalizacji odpowiedzi ukazały najistotniejsze problemy występujące na terenie miasta i gminy Sanniki i pozwoliły na pełne przeprowadzenie diagnozy całego obszaru, jak i poszczególnych sołectw. Spotkanie, a także wyniki badania ankietowego uzupełniły dane statystyczne, co pozwoliło na określenie głównych problemów na terenie miasta i gminy i ustalenie, gdzie występuje ich największa koncentracja.

Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki trwały od 25.08.2022 r. do 25.09.2022 r. i prowadzone były w następujących formach:

- zbierania uwag w postaci papierowej na udostępnionym formularzu. Uwagi na formularzu mogły być składane w Urzędzie Miasta i Gminy Sanniki, ul. Warszawska 169, 09-540 Sanniki, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu.
- zbierania uwag w postaci elektronicznej na udostępnionym formularzu. Uwagi na formularzu mogły być przysyłane na adres sekretariat@sanniki.pl.
- zbierania uwag ustnych w Urzędzie Miasta i Gminy Sanniki, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu.
- telefonicznych dyżurów ekspertów w następujących dniach: 01.09.2022 w godz.: 10:00 – 12:00 oraz 08.09.2022 w godz.: 14:00 – 16:00.
- otwartego spotkania konsultacyjnego, które odbyło się 08.09.2022 r. o godz. 11:00 w sali posiedzeń w Urzędzie Miasta i Gminy Sanniki, ul. Warszawska 169, 09-540 Sanniki.

Konsultacjom społecznym podlegał projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki wraz z załącznikami, tj. mapami przedstawiającymi granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki

W trakcie konsultacji społecznych można było zapoznać się również z przygotowaną Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki. Materiały zostały udostępnione na stronie internetowej Miasta i Gminy Sanniki i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Sanniki.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych ww. formach nie wpłynęły żadne wnioski z uwagami.

Ponadto w trakcie konsultacji projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki, diagnoza wraz z mapą obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki została również przekazana do Instytutu Rozwoju Miast i Regionów Centrum Doradztwa Rewitalizacyjnego w celu przedstawienia opinii w zakresie prawidłowości opracowania Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki. W uzyskanej opinii wskazano, iż istnieje konieczność korekty załącznika mapowego – rozdzielenie obszaru wiejskiego od miejskiego powoduje, że mapy błędnie wskazują granice obszarów (w sposób niepełny). Mapa OZ i OR obszar wiejski nie uwzględnia wszystkich granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, pomijając teren miasta i odwrotnie – mapa terenu miejskiego nie pokazuje pełnych granic OZ i OR uwzględniających sołectwo Sielce.

Dodatkowo wskazano, iż zgodnie z zalecaniami Urzędu Marszałkowskiego, na potrzeby wpisu do regionalnego wykazu programów rewitalizacji należy opracować mapy z granicami obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w wersji wektorowej – w formacie np. SHP, DXF, posiadające reprezentację geometryczną określoną w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych (np. układ PL-1992 lub PL-2000).

W związku z powyższym dokonano korekty załącznika do projektu uchwały. Obszar miasta Sanniki i obszar miejscowości wiejskich przedstawiono na jednej mapie z uwzględnieniem granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Mapę opracowano w wersji wektorowej. Dokonano również weryfikacji i korekty granic poszczególnych jednostek osadniczych. Skorygowana mapa stanowi załącznik do projektu uchwały Rady Miasta i Gminy Sanniki w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki.

Po przeprowadzeniu diagnozy, wyznaczeniu obszarów zdegradowanych i przewidzianych do rewitalizacji przystąpiono do ustalenia wizji, celów, a także projektów rewitalizacyjnych. Po opracowaniu wstępnego projektu dokumentu, został on poddany konsultacjom społecznym.

Konsultacje trwały od 17.02.2023 r. do 20.03.2023 r. i prowadzone były w następujących formach:

1. Zbierania uwag w postaci papierowej na udostępnionym formularzu. Uwagi na formularzu mogą być składane w Urzędzie Miasta i Gminy Sanniki, ul. Warszawska 169, 09-540 Sanniki, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu.
2. Zbierania uwag w postaci elektronicznej na udostępnionym formularzu. Uwagi na formularzu mogą być przysyłane na adres sekretariat@sanniki.pl.
3. Zbierania uwag ustnych w Urzędzie Miasta i Gminy Sanniki, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu.
4. Telefonicznych dyżurów ekspertów w następujących dniach: 03.03.2023 w godz.: 10:00 – 12:00 oraz 10.03.2023 w godz.: 14:00 – 16:00.
5. Otwartego spotkania konsultacyjnego, które odbyło się w trakcie trwania konsultacji projektu uchwały, tj. 02.03.2023 r. o godzinie 14.00 w sali posiedzeń w Urzędzie Miasta i Gminy Sanniki, ul. Warszawska 169, 09-540 Sanniki.

Konsultacjom społecznym podlegał projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027, który został udostępniony na stronie internetowej Miasta i Gminy Sanniki oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Należy również wskazać, że Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027, został poddany procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Pismem z dnia 28.03.2023 r. (znak: WOOŚ-III.410.163.2023.JDR) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wskazał, że projekt „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027” nie jest dokumentem, dla którego, zgodnie z art.46 i art.47 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022r. poz.1029 ze zm.), wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, gdyż z analizy uwarunkowań, o których mowa w art.49 ww. ustawy (mając na uwadze charakter działań przewidzianych w dokumencie, ich rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko oraz cechy obszaru objętego projektem) przedmiotowy dokument nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000, realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Pismem z dnia 29.03.2023 r. (znak: ZS.7040.31.2023) Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowiska dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027”.

Podsumowując, Gminny Program Rewitalizacji był opracowany w procesie szerokiej partycypacji społecznej oraz w ścisłej współpracy z organizacjami społecznymi, instytucjami publicznymi oraz przedstawicielami środowiska gospodarczego miasta i gminy Sanniki.

7.2. Sposób włączenia interesariuszy w proces zarządzania programem rewitalizacji na obszarze rewitalizacji

Uspołecznienie programu rewitalizacji musi charakteryzować się zastosowaniem różnorodnych form, należy o tym w szczególności pamiętać na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji. Klasyczna drabina partycypacji wyróżnia zasadniczo trzy główne poziomy:

- I. informowanie (uczestnictwo bierne),
- II. konsultowanie (aktywne uczestnictwo),
- III. współdecydowanie (aktywne uczestnictwo).

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informowanie o działaniach realizowanych w ramach Programu Rewitalizacji. Celem informowania interesariuszy jest przede wszystkim zapewnienie pełniejszego przepływu informacji, stworzenie uwarunkowań do zapoznania się interesariuszy z postępami procesu rewitalizacji oraz promocja działań, pozyskiwanie nowych przedsięwzięć, podmiotów i osób skłonnych do zaangażowania w proces rewitalizacji. Interesariusze będą informowani o postępach rewitalizacji przede wszystkim:

- podczas spotkań organizowanych na terenie miasta i gminy Sanniki;
- za pomocą strony internetowej i Biuletynu Informacji Publicznej miasta i gminy Sanniki, gdzie będą zamieszczane informacje o realizowanych bądź zakończonych projektach rewitalizacyjnych.

Poniżej przedstawiono sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w realizacji Programu Rewitalizacji:

- zbieranie uwag ustnych – interesariusze rewitalizacji na bieżąco będą mogli zgłaszać swoje problemy, uwagi i wnioski pracownikom Urzędu Miasta i Gminy, pracownikom Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sannikach oraz Burmistrzowi Miasta i Gminy Sanniki odnośnie koniecznych do podjęcia działań rewitalizacyjnych. Ponadto należy podkreślić, że bezpośrednimi przedstawicielami społeczności lokalnych są sołtysi i radni. Interesariusze rewitalizacji będą im mogli zgłaszać uwagi i wnioski, które następnie zostaną zaprezentowane na poszczególnych Komisjach Rady Miasta i Gminy oraz Sesjach Rady,
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej – Gminny Program Rewitalizacji będzie oceniany pod względem aktualności i stopnia realizacji przez Burmistrza co najmniej raz na 2 lata.

Ocena sporządzona przez Burmistrza zostanie ogłoszona na stronie Miasta i Gminy Sanniki, dzięki czemu wszyscy interesariusze rewitalizacji będą mogli się z nią zapoznać i zgłosić ewentualne uwagi. W ramach niniejszej procedury mieszkańcy obszarów rewitalizacji będą mogli również proponować nowe zadania do ujęcia w Gminnym Programie Rewitalizacji, co będzie miało znaczący wpływ na przebieg rewitalizacji w kolejnych latach. Zgłoszone wnioski zostaną uwzględnione podczas aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji,

- wywiady – będą prowadzone przez pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sannikach (wywiady z osobami korzystającymi z pomocy społecznej odnośnie konieczności realizacji i zakres realizacji projektów „miękkich”) oraz pracowników Urzędu Miasta i Gminy (wywiady z interesariuszami przychodzącymi do Urzędu, jak również podczas wywiadów terenowych odnośnie koniecznych do podjęcia projektów rewitalizacyjnych),
- wymianę stanowisk – będzie ona zapewniona na spotkaniach organizowanych na terenach rewitalizowanych, w których udział będą brać pracownicy Urzędu Miasta i Gminy oraz pozostali interesariusze rewitalizacji. Możliwa wówczas będzie wymiana stanowisk np. na temat projektów rewitalizacyjnych, zakresu czy sposobu ich realizacji,
- spotkania – organizowane przez Urząd Miasta i Gminy w celu bieżącego konsultowania sposobu realizacji i zasięgu poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Dzięki powyższym technikom, wszyscy interesariusze będą właściwie poinformowani o postępach rewitalizacji, a ponadto będą mieli możliwość aktywnego udziału we wdrażaniu i aktualizowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji.

8. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych

W związku z tym, że dla większości zaplanowanych zadań podmiotem realizującym będzie Miasto i Gmina Sanniki, podstawowym źródłem finansowania Gminnego Programu Rewitalizacji będzie budżet, w tym dochody własne samorządu. Na realizację przedsięwzięć Miasto i Gmina, jak i pozostałe podmioty odpowiedzialne za wdrożenie zadań będą ubiegały się o dofinansowanie ze środków krajowych i zagranicznych. Podmioty i instytucje zaangażowane w realizację działań będą również pokrywać koszty z własnych środków. W proces rewitalizacji będą mogli włączyć się także interesariusze prywatni.

W poniższej tabeli zaprezentowano natomiast szacunkowe wartości poszczególnych projektów i źródła finansowania planowanych zadań.

Tabela 29. Szacunkowe źródła finansowania planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowa wartość projektu	Szacunkowe źródła finansowania
G1. Akademia Aktywności – cykliczne warsztaty	Miasto i Gmina Sanniki i jej jednostki organizacyjne przy współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami kultury	50 000,00	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Środki własne organizacji pozarządowych, instytucji kultury; Fundusze krajowe; Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027;
G2. Poradnictwo i wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem	Miasto i Gmina Sanniki i jej jednostki organizacyjne – przede wszystkim Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe	100 000,00	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Środki własne organizacji pozarządowych; Fundusze krajowe; Program Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027;
G3. Rehabilitacja seniorów	Miasto i Gmina Sanniki Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Lekarz Rodziny”	100 000,00	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Fundusze krajowe; Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027;
G4. W zdrowym ciele zdrowy duch – zawody sportowe dla dzieci i młodzieży	Miasto i Gmina Sanniki i jej jednostki organizacyjne przy współpracy z organizacjami pozarządowymi	20 000,00 / zawody	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Środki własne organizacji pozarządowych; Fundusze krajowe; Program Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027;
G5. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Miasto i Gmina Sanniki	100 000,00	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Fundusze krajowe; Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027;
G6. Dostępna przestrzeń publiczna w Szkole Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Sannikach	Miasto i Gmina Sanniki	800 000,00	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Fundusze krajowe;

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowa wartość projektu	Szacunkowe źródła finansowania
			Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027;
G7. Budowa hali sportowej i boisk wielofunkcyjnych przy Szkole Podstawowej w Sannikach	Miasto i Gmina Sanniki	20 000 000,00	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Fundusze krajowe; Program Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027;
G8. Dostosowanie budynku Urzędu Miasta i Gminy Sanniki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Miasto i Gmina Sanniki	1 000 000,00	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Fundusze krajowe; Program Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027;
G9. Modernizacja/ przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w m. Sielce wraz z zagospodarowaniem terenu	Miasto i Gmina Sanniki	2 000 000,00	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Fundusze krajowe; Program Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027;
G10. Budowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej - Stacji Uzdatniania Wody w Sannikach	Miasto i Gmina Sanniki	Obwód I (ul. Lotników)	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Środki zewnętrzne;
G11. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie Miasta i Gminy Sanniki - Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Sannikach	Miasto i Gmina Sanniki	2 244 495,40	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Środki zewnętrzne;
G12. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie Miasta i Gminy Sanniki - Urząd Miasta i Gminy Sanniki	Miasto i Gmina Sanniki	2 500 000,00	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Środki zewnętrzne;
G13. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie Miasta i Gminy Sanniki –	Miasto i Gmina Sanniki	2 500 000,00	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Środki zewnętrzne;

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowa wartość projektu	Szacunkowe źródła finansowania
Przedszkole Samorządowe w Sannikach			
G14. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie Miasta i Gminy Sanniki – Ośrodek Zdrowia w Sannikach	Miasto i Gmina Sanniki Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Lekarz Rodziny”	3 000 000,00	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Środki zewnętrzne;
G15. Utworzenie dziennego domu pobytu w Sannikach	Miasto i Gmina Sanniki	6 000 000,00	Budżet Miasta i Gminy Sanniki; Fundusze krajowe; Program Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027;

Źródło: Opracowanie własne

9. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, koszty zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu

Za zarządzanie procesem rewitalizacji odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i Gminy Sanniki. Rewitalizacja jest procesem łączącym kompetencje wielu stanowisk w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Miasta i Gminy, jak i struktury jednostek organizacyjnych, dlatego w wypełnieniu swoich obowiązków Burmistrz będzie delegował zadania pracownikom Urzędu oraz kierownikom i dyrektorom jednostek.

Jednostkami organizacyjnymi Miasta i Gminy Sanniki są następujące jednostki budżetowe, szkoły oraz instytucje kultury:

1. Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Sannikach z filią w Osmolinie,
2. Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Sannikach,
3. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sannikach,
4. Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Sannikach,
5. Przedszkole Samorządowe w Sannikach,
6. Europejskie Centrum Artystyczne im. Fryderyka Chopina w Sannikach.

Kierownicy i dyrektorzy jednostek organizacyjnych Miasta i Gminy będą stanowili wsparcie merytoryczne dla Burmistrza Miasta i Gminy Sanniki w zakresie organizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zbierania danych niezbędnych do oceny stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Instytucją, która będzie bezpośrednio zaangażowana w realizację planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest Europejskie Centrum Artystyczne im. Fryderyka Chopina w Sannikach. W realizację działań edukacyjnych i kulturowych zaangażowane zostaną także pozostałe jednostki organizacyjne Miasta i Gminy Sannik, poprzez dostarczenie zasobów ludzkich lub rzeczowych niezbędnych do organizacji warsztatów lub zajęć. Jednostki te będą również związane z realizacją procesu rewitalizacji w związku z planowanymi pracami dostosowującymi budynki publiczne do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ponadto Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sannikach stanowi źródło danych do mierzenia efektów rewitalizacji.

W zarządzaniu realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji uwzględnione zostaną następujące stanowiska wchodzące w struktury Urzędu Miasta i Gminy Sanniki:

- Sekretarz Miasta i Gminy Sanniki,
- Skarbnik Miasta i Gminy Sanniki,
- Stanowisko ds. pozyskiwania środków z zewnątrz i działalności gospodarczej,
- Stanowisko ds. zamówień publicznych, promocji gminy i współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Sekretarz Miasta i Gminy Sanniki będzie odpowiedzialny za koordynowanie prac w ramach wdrażania procesu rewitalizacji i będzie wspierał Burmistrza w spotkaniach z interesariuszami. Rolą Skarbnika Miasta i Gminy Sanniki będzie zapewnienie obsługi finansowej wdrażanego Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym przedsięwzięć, których realizatorem będzie Miasto i Gmina. Zadaniem na stanowisku ds. pozyskiwania środków z zewnątrz i działalności gospodarczej będzie poszukiwanie źródeł finansowania przedsięwzięć spoza środków budżetowych, przygotowywanie dokumentacji aplikacyjnej w ramach ubiegania się o dofinansowanie z funduszy krajowych i zagranicznych, a także nadzorowanie realizowanych przez Miasto i Gminę projektów, na które zostały złożone wnioski o dofinansowanie. Stanowisko ds. zamówień publicznych, promocji gminy i współpracy z organizacjami pozarządowymi odpowiedzialne będzie za przygotowanie dokumentacji przetargowej i udział w pracach komisji przetargowej w zakresie wyboru wykonawców przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które nie będą wykonywane w ramach własnych zasobów Miasta i Gminy Sanniki.

Prace na sporządzeniem Gminnego Programu Rewitalizacji rozpoczęły się w 2021 roku. Wówczas przeprowadzono badanie ankietowe mające na celu wstępne zidentyfikowanie obszarów charakteryzujących się kumulacją problemów społecznych, ale także gospodarczych lub środowiskowych lub technicznych lub przestrzenno-funkcjonalnych oraz określenie potrzeb i niezbędnych działań zmierzających do ograniczenia występowania sytuacji kryzysowej. Harmonogram realizacji Programu obejmuje okres od 2022 roku, kiedy przeprowadzono konsultacje wyznaczonego obszaru rewitalizacji, a następnie zebrano propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych, do 2027 r., tj. planowanego zakończenia wdrażania poszczególnych projektów i ocenę osiągnięcia założonej wizji oraz celów.

Tabela 30. Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji						
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1.	Rozpoczęcie prac diagnostycznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji							
2.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ⁴							
3.	Przyjęcie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ⁵							
5.	Przyjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji ⁶							
6.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych i opiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji ⁷							
7.	Przyjęcie uchwałą Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027 ⁸							
8.	Aktualizacja i przyjęcie uchwałą zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027 ⁹							
9.	Prace nad powołaniem, powołanie i działalność Komitetu Rewitalizacji							
10.	Wprowadzenie i aktualizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Wieloletniej Prognozy Finansowej							
11.	Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych w zakresie rewitalizacji							

⁴ Konsultacje społeczne przeprowadzono w dniach od 25.08.2022 r. do 25.09.2022 r.

⁵ Uchwała nr 274/LVIII/2022 Rady Miasta i Gminy Sanniki z dnia 27 października 2022 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki

⁶ Uchwała nr 275/LVIII/2022 Rady Miasta i Gminy Sanniki z dnia 27 października 2022 r. przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

⁷ Konsultacje społeczne przeprowadzono w dniach od 17.02.2023 r. do 20.03.2023 r.

⁸ Uchwała nr 318/LXIX/2023 Rady Miasta i Gminy Sanniki z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

⁹ Uchwała nr 147/XXIX/2025 Rady Miasta i Gminy Sanniki z dnia z dnia 18.11.2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Konsultacje społeczne projektu zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027 oraz projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta i Gminy Sanniki w terminie 19.11.2025 r. – 23.12.2025 r

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji						
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
12.	Monitorowanie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji							
13.	Podsumowanie działań realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji							

Źródło: Opracowanie własne

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji będzie obejmować następujące główne czynności:

- poszukiwanie i ubieganie się o środki zewnętrzne na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- przygotowanie do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym określenie zasób ludzkich, rzeczowych i finansowych niezbędnych do prawidłowego przebiegu prac,
- monitorowanie postępów realizowanych działań,
- informowanie interesariuszy rewitalizacji o rozpoczęciu przedsięwzięć, etapach ich realizacji i zakończeniu wraz z określeniem uzyskanych efektów,
- promocję procesu rewitalizacji,
- okresową ocenę poziomu osiągnięcia celów i wizji stanu obszaru rewitalizacji,
- przygotowanie aktualizacji w zależności od zidentyfikowanych potrzeb.

Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji będzie generować koszty związane z koniecznością przygotowania szczegółowej dokumentacji technicznej dla poszczególnych przedsięwzięć infrastrukturalnych, opracowania ewentualnych analiz wykonalności lub przygotowania dokumentacji aplikacyjnej w celu ubiegania się o zewnątrz dofinansowanie ich realizacji. Dodatkowym kosztem związanym z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji będzie promocja w mediach i przygotowanie materiałów informacyjnych dla interesariuszy rewitalizacji (np. broszur informacyjnych, ulotek czy plakatów). W przypadku konieczności aktualizacji Programu należy również uwzględnić koszt jej wykonania przez zewnętrznych ekspertów.

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informacja i promocja prowadzonych działań. Celem informowania interesariuszy jest zapoznanie ich z tematyką rewitalizacji, zdiagnozowanymi problemami i oczekiwanymi efektami na każdym etapie wdrażania Programu. Udostępnianie informacji i promowanie realizowanych działań ma również na celu osiągnięcie zakładanej wizji stanu obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie zaangażowania uczestników projektów społecznych, jak również organizatorów w proces realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Głównym narzędziem informacji i promocji wdrażania

Gminnego Programu Rewitalizacji jest strona internetowa Miasta i Gminy Sanniki oraz Biuletyn Informacji Publicznej. Informacje nt. procesu rewitalizacji, w tym organizowanych spotkań z interesariuszami będą publikowane również w mediach społecznościowych. Uzupełniając informacje o postępie procesu rewitalizacji będą także rozpowszechniane w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy.

Interesariuszami rewitalizacji są m.in.:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- pozostali mieszkańcy miasta i gminy,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze miasta i gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe,
- organy władzy – Burmistrz Miasta i Gminy Sanniki oraz Rada Miasta i Gminy Sanniki,
- jednostki organizacyjne Miasta i Gminy oraz ich kierownicy/ dyrektorzy.

Kluczową rolę w zakresie trwałego i systematycznego kontaktu różnych grup interesariuszy odgrywać będzie Komitet Rewitalizacji, stanowiący forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Miasta i Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełniący funkcję opiniotwórczo-doradczą Burmistrza Miasta i Gminy Sanniki. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określi w drodze uchwały Rada Miasta i Gminy Sanniki przed uchwaleniem gminnego programu rewitalizacji. Podjęcie uchwały będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi. Uchwała ta nie stanowi aktu prawa miejscowego. Powołanie Komitetu Rewitalizacji nastąpi w drodze zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Sanniki na podstawie wcześniej przeprowadzonego otwartego naboru członków Komitetu Rewitalizacji.

Osoby wchodzące w skład Komitetu Rewitalizacji będą odpowiedzialne przed wszystkim za wzmocnienie dialogu pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji oraz integrację środowisk interesariuszy i prowadzenie procesu edukacyjnego związanego z rewitalizacją. Ponadto będą dokonywać okresowego przeglądu postępów realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, określać zmiany w kierunkach realizacji Programu, o ile zaistnieje taka potrzeba, a także inicjować przeprowadzenia dodatkowych analiz mających na celu zwiększenie efektywności podejmowanych działań.

Komitet Rewitalizacji powinien składać się z członków będących przedstawicielami wszystkich grup interesariuszy wskazanych w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Istnieje jednak ryzyko, że w ramach przeprowadzonego naboru nie zgłoszą się

pożądane osoby. W związku z powyższych istotne jest informowanie i edukowanie interesariuszy rewitalizacji w zakresie istoty tego procesu, planowanych działań i oczekiwanych efektów wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji ze wskazaniem niezbędnych zasobów ludzkich do prawidłowej realizacji prac.

Tabela 31. Szacunkowe koszty zarządzania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Lp.	Kategoria kosztów	Roczny szacunkowy koszt	Łączny szacunkowy koszt w okresie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji
1.	Obsługa techniczna i administracyjna Komitetu Rewitalizacji	5 000,00 zł	30 000,00 zł
2.	Zapotrzebowanie na materiały biurowe i promocyjne	500,00 zł	3 000,00 zł
3.	Rezerwa na nieprzewidziane wydatki	1 000,00 zł	6 000,00 zł
Suma		6 500,00 zł	39 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiono jakościową analizę ryzyka realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Identyfikacja ryzyk:

- problemy z finansowaniem projektu,
- opóźnienia w dostawie materiałów budowlanych,
- błędy projektowe,
- problemy z zakresem prac,
- pogorszenie warunków pogodowych (np. niekorzystne warunki atmosferyczne),
- wzrost kosztów robocizny,
- problemy związane z przepisami i zgodnościami budowlanymi,
- skomplikowane relacje z interesariuszami (np. mieszkańcy, władze lokalne).

Ocena prawdopodobieństwa wystąpienia:

- niskie prawdopodobieństwo: problemy z przepisami i zgodnościami budowlanymi,
- średnie prawdopodobieństwo: opóźnienia w dostawie materiałów budowlanych, błędy projektowe, problemy z zakresem prac, skomplikowane relacje z interesariuszami,
- wysokie prawdopodobieństwo: problemy z finansowaniem projektu, pogorszenie warunków pogodowych, wzrost kosztów robocizny.

Ocena wpływu na przedmiotowy projekt:

- niski wpływ: problemy z przepisami i zgodnościami budowlanymi,
- średni wpływ: opóźnienia w dostawie materiałów budowlanych, skomplikowane relacje z interesariuszami,

- wysoki wpływ: problemy z finansowaniem projektu, błędy projektowe, problemy z zakresem prac, pogorszenie warunków pogodowych, wzrost kosztów robocizny.

Wybranie priorytetowych ryzyk:

- ryzyko nr 1: Problemy z finansowaniem projektu (wysokie prawdopodobieństwo, wysoki wpływ),
- ryzyko nr 2: Błędy projektowe (średnie prawdopodobieństwo, wysoki wpływ),
- ryzyko nr 3: Pogorszenie warunków pogodowych (wysokie prawdopodobieństwo, wysoki wpływ),
- ryzyko nr 4: Wzrost kosztów robocizny (wysokie prawdopodobieństwo, wysoki wpływ).

Strategie zarządzania ryzykiem:

- ryzyko nr 1 (problemy z finansowaniem projektu): szukanie alternatywnych źródeł finansowania, rezerwa finansowa.
- ryzyko nr 2 (błędy projektowe): staranna weryfikacja projektu przed rozpoczęciem prac, nadzór nad wykonawcami.
- ryzyko nr 3 (pogorszenie warunków pogodowych): wypracowanie planu awaryjnego, który uwzględnia zmienne warunki pogodowe.
- ryzyko nr 4 (wzrost kosztów robocizny): negocjacje z wykonawcami, monitorowanie kosztów.

Monitorowanie i dostosowywanie: Regularne monitorowanie ryzyka w trakcie trwania projektu i dostosowywanie strategii zarządzania ryzykiem w razie potrzeby.

W celu pełniejszego zrozumienia i oceny ryzyka związanego z realizacją gminnego programu rewitalizacji, poniżej zamieszczona została tabela prezentująca doświadczenie wykonawcy związane z realizacją inwestycji zrealizowanych i współfinansowanych ze środków zewnętrznych. Pokazuje ona, że wykonawca ma udokumentowane sukcesy w zakresie podobnych projektów rewitalizacyjnych, co przyczynia się do pewności, że realizacja programu nie jest zagrożona. Na podstawie jego historii udanych realizacji projektów oraz zdolności do skutecznego zarządzania potencjalnymi ryzykami, można wnioskować, że wykonawca jest dobrze przygotowany do prowadzenia procesu rewitalizacji.

Tabela 32. Inwestycje zrealizowane i współfinansowane ze środków zewnętrznych

Nazwa programu, numer działania	Wartość projektu	Dofinansowanie z UE	Przeznaczenie pomocy
Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 Działanie 10.1. Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży	797 319,70 zł	Europejski Fundusz Społeczny: 637 855,76 zł	„Z pasją do nauki - kompleksowy program rozwojowy dla placówek oświatowych w Sannikach”
Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 Działanie 10.1. Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży	518 314,31 zł	Europejski Fundusz Społeczny: 414 651,45 zł	„Klucz do wiedzy. Wsparcie uczniów i nauczycieli placówek oświatowych w Sannikach”
Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 Działanie 10.1. Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży	326 235,05 zł	Europejski Fundusz Społeczny: 260 988,04 zł	„Kompleksowe wsparcie edukacji przedszkolnej w Sannikach”
Program Operacyjny Polska Cyfrowa Działanie 1.1. Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach	64 368,00 zł	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: 51 494,40 zł	„Publiczny Internet w Sannikach”
Program Operacyjny Kapitał Ludzki Działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	89 830,00 zł	Europejski Fundusz Społeczny: 76 355,50 zł	„Jesteśmy z indywidualizacją”

Źródło: Opracowanie własne

10. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji

Monitoring realizacji procesu rewitalizacji będzie realizowany w wymiarze osiągnięcia celów Gminnego Programu Rewitalizacji, jak i w wymiarze poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Po pierwsze system monitorowania i oceny powinien zapewnić dostęp do danych statystycznych niezbędnych do analizy wskaźników, które służyły przeprowadzeniu diagnozy i wyznaczenia obszaru rewitalizacji, aby następnie móc ocenić czy zmiany w wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji wpłynęły na poprawę sytuacji i realizację określonych celów. Dane ilościowe zostaną pozyskane z Urzędu Miasta i Gminy Sanniki, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sannikach, Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyninie i Komendy Powiatowej Policji w Gostyninie.

Wartości docelowe mierników uzyskane dla obszaru rewitalizacji nie powinny być gorsze niż średnia dla miasta i gminy Sanniki uzyskana w 2020 r. Dla porównania w poniższej tabeli przedstawiono wartości bazowe dla poszczególnych jednostek wchodzących w obszar rewitalizacji, tj. sołectwa Sielce, Obwodu I oraz Obwodu III, a także wartość docelową, której mierniki nie powinny przekroczyć – w przypadku mierników, których wartość powinna ulec zmniejszeniu/ wartość docelową, którą mierniki powinny osiągnąć – w przypadku mierników, których wartość powinna ulec zwiększeniu.

Tabela 33. Mierniki osiągnięcia celów rewitalizacji

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla sołectwa Sielce	Wartość bazowa dla Obwodu I	Wartość bazowa dla Obwodu III	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa (2027)	Źródła danych do mierników
Aktywni mieszkańcy	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	7,32%	3,85%	11,53%	Sołectwo Sielce i Obwód III – spadek Obwód I – utrzymanie na niezmiennym poziomie/ spadek	6,57%	Powiatowy Urząd Pracy w Gostyninie, Urząd Miasta i Gminy Sanniki
	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych	75,00%	47,06%	67,35%	Sołectwo Sielce i Obwód III – spadek Obwód I – utrzymanie na niezmiennym poziomie/ spadek	60,25%	Powiatowy Urząd Pracy w Gostyninie; Urząd Miasta i Gminy Sanniki
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem	1,57%	0,13%	0,98%	Sołectwo Sielce i Obwód III – spadek Obwód I – utrzymanie na niezmiennym poziomie/ spadek	0,54%	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sannikach; Urząd Miasta i Gminy Sanniki
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ludności ogółem	0,39%	0,79%	0,84%	Obwód I i Obwód III – spadek Sołectwo Sielce – utrzymanie na niezmiennym poziomie/ spadek	0,41%	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sannikach; Urząd Miasta i Gminy Sanniki
	Udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem	0,00%	0,26%	0,28%	Obwód I i Obwód III – spadek Sołectwo Sielce – utrzymanie na niezmiennym poziomie	0,16%	Komenda Powiatowa Policji w Gostyninie; Urząd Miasta i Gminy Sanniki

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla sołectwa Sielce	Wartość bazowa dla Obwodu I	Wartość bazowa dla Obwodu III	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa (2027)	Źródła danych do mierników
	Udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	4,88	18,33	8,24	Sołectwo Sielce i Obwód III – wzrost Obwód I – utrzymanie na niezmienionym poziomie/ wzrost	8,64	Urząd Miasta i Gminy Sanniki
Dostępna przestrzeń publiczna	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych	100,00%	92,37%	100,00%	Obwód I – wzrost Sołectwo Sielce i Obwód III – utrzymanie na niezmienionym poziomie	97,05%	Urząd Miasta i Gminy Sanniki
	Udział budynków publicznych dostosowanych do osób z niepełnosprawnościami względem ogółu budynków publicznych	100,00%	10,00%	16,67%	Obwód I i Obwód III – wzrost Sołectwo Sielce – utrzymanie na niezmienionym poziomie	22,35%	Urząd Miasta i Gminy Sanniki
Infrastruktura przyjazna środowisku	Występowanie przekroczenia średniego rocznego stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10	NIE	TAK	TAK	Obwód I i Obwód III – spadek stężeń Sołectwo Sielce – utrzymanie na niezmienionym poziomie	NIE	GIOŚ (mapa rozkładu przestrzennego średniego rocznego stężenia B(a)P)

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto w ramach systemu monitorowania należy uwzględnić ocenę realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym m.in. kosztorys, harmonogram realizacji, wskaźniki produktu i rezultatu. Uzyskanie planowanych efektów pojedynczych projektów wpłynie na realizację celów rewitalizacji i przybliży Miasto i Gminę do osiągnięcia stanu wyrażonego w wizji obszaru rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji przez Burmistrza Miasta i Gminy Sanniki co najmniej raz na 3 lata. Sporządzona przez Burmistrza ocena będzie podlegała następnie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie Miasta i Gminy Sanniki w Biuletynie Informacji Publicznej.

Po zakończeniu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, tj. po zakończeniu 2027 r. sporządzony zostanie raport z ewaluacji zawierający podsumowanie osiągniętych efektów w całym okresie jego wdrażania. Pozwoli to uzyskać pełny obraz i ocenę przeprowadzonego w obszarze rewitalizacji procesu. W raporcie przedstawione zostaną wnioski i rekomendacje, które pozwolą zaplanować działania na kolejne lata.

11. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Z uwagi na zakres planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nie jest wymagana zmiana w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, tj. w uchwale w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta i gminy ani w uchwale w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu miasta gminy.

Ponadto na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027 Rada Miasta i Gminy Sanniki nie przyjęła uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, w związku z czym nie istnieje konieczność określenia zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

12. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W wyznaczonym na terenie Miasta i Gminy Sanniki obszarze rewitalizacji nie planuje się utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

13. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027 nie wymaga dokonywania zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy ani uchwalenia bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto nie istnieje konieczność uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji przedstawiono na załącznikach graficznych.

W związku z nowelizacją przepisów z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego, obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji, zgodnie z art. 13b. ust. 3 lit o ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, należy uwzględnić, określając ustalenia planu ogólnego. W związku z powyższym opracowując plan ogólny gminy, należy uwzględnić obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji zgodnie z uchwałą nr 274/LVIII/2022 Rady Miasta i Gminy Sanniki z dnia 27 października 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta i Gminy Sanniki.

Załącznik graficzny – Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Załącznik 1 - Sanniki Obwód I i Obwód III

Załącznik 2 - Sielce

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	7
Tabela 2. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji w porównaniu z powierzchnią i liczbą ludności miasta i gminy Sanniki.....	8
Tabela 3. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w sołectwie Sielce w latach 2018-2020	10
Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych, w tym osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej na terenie sołectwa Sielce w latach 2018-2020.....	11
Tabela 5. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej na terenie sołectwa Sielce w latach 2018-2020	11
Tabela 6. Bezpieczeństwo na terenie sołectwa Sielce w latach 2018-2020	12
Tabela 7. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r. i wyborach samorządowych w 2018 r. na terenie sołectwa Sielce	12
Tabela 8. Stopień przedsiębiorczości na terenie sołectwa Sielce w 2020 r.	13
Tabela 9. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Obwodzie I w latach 2018-2020	15
Tabela 10. Liczba osób bezrobotnych, w tym osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej w Obwodzie I w latach 2018-2020	15
Tabela 11. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej w Obwodzie I w latach 2018-2020	16
Tabela 12. Liczba Niebieskich kart w Obwodzie I w latach 2018-2020	16
Tabela 13. Przestępstwa popełnione w Obwodzie I w latach 2018-2020	16
Tabela 14. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r. i wyborach samorządowych w 2018 r. w Obwodzie I	17
Tabela 15. Stopień przedsiębiorczości w Obwodzie I w 2020 r.	18
Tabela 16. Stopień zwodociągowania i skanalizowania budynków mieszkalnych w Obwodzie I w 2020 r.....	18
Tabela 17. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Obwodzie III w latach 2018-2020	23
Tabela 18. Liczba osób bezrobotnych, w tym osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej w Obwodzie III w latach 2018-2020	23
Tabela 19. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej w Obwodzie III w latach 2018-2020	24
Tabela 20. Liczba Niebieskich kart w Obwodzie III w latach 2018-2020	25
Tabela 21. Przestępstwa popełnione w Obwodzie III w latach 2018-2020	25
Tabela 22. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r. i wyborach samorządowych w 2018 r. w Obwodzie III	26
Tabela 23. Stopień przedsiębiorczości w Obwodzie III w 2020 r.	26
Tabela 24. Powiązanie celów Gminnego Programu Rewitalizacji z celami Strategii Rozwoju	30
Tabela 25. Powiązanie celów Gminnego Programu Rewitalizacji z celami działania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego	32
Tabela 26. Cele rewitalizacji	35
Tabela 27. Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	38
Tabela 28. Powiązanie przedsięwzięć z celami rewitalizacji.....	53
Tabela 29. Szacunkowe źródła finansowania planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	64
Tabela 30. Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji	69
Tabela 31. Szacunkowe koszty zarządzania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Sanniki na lata 2022-2027.....	72
Tabela 32. Inwestycje zrealizowane i współfinansowane ze środków zewnętrznych	74
Tabela 33. Mierniki osiągnięcia celów rewitalizacji	76
 Rysunek 1. Plac przy Szkole Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Sannikach (stan marzec 2023 r.)	20
Rysunek 2. Zespół pałacowo-parkowy im. Fryderyka Chopina w Sannikach	21